

**PLUNGĖS MIESTO SAVIVALDYBĖS
TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS**

SPRENDINIAI

2007

TURINYS

1. URBANISTINĖ PLĖTRA	3
1.1. Įvadas	3
1.2. Miesto aplinka	3
1.2.1. Miesto padėtis, bendri duomenys	3
1.2.2. Gamtinės sąlygos.....	3
1.2.3. Aplinkos kokybė	4
1.3. Plungės miesto erdvinės analizės išvados	4
1.4. Miesto vizija.....	5
1.5. Urbanistinė vizija	6
1.6. Žemės naudojimo reglamentai	7
1.7. Teritorijų balansas	14
1.8.1. Aptarnavimo centrų struktūra.....	15
1.8.2. Gyvenamųjų teritorijų plėtra	16
1.8.3. Pramonės ir sandėliavimo teritorijų plėtra	16
2. SOCIALINĖ – EKONOMINĖ APLINKA	17
2.1. Bendrieji rajono vystymosi veiksniai ir prielaidos.....	17
2.2. Verslas ir investicijos	18
2.3. Turizmas.....	21
2.4. Būstas	23
2.5. Švietimas	24
2.6. Kultūra ir sportas	26
2.7. Sveikatos apsauga	28
2.8. Socialinė rūpyba.....	30
3. PLUNGĖS MIESTO GAMTINĖ APLINKA, REKREACIJOS PLĖTOJIMAS	32
4. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS SPRENDINIAI.....	36
4.1. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų reikšmė ir integracija į savivaldybės plėtrą	36
4.2. Saugomi nekilnojamojo kultūros paveldo objektai ir vertingosios savybės	37
4.3. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų tvarkymo kryptys ir naudojimo prioritetai	38
5. PLUNGĖS MIESTO SUSISIEKIMO SISTEMOS VYSTYMAS	41
6. PLUNGĖS MIESTO INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA	45
6.1. Įvadas	45
6.2. Vandentieka ir vandenvala	46
6.3. Atliekų tvarkymas	48
6.4. Šilumos ūkis	49
6.5. Gamtinių dujų tiekimas	50
6.6. Elektros energijos tiekimas	51
6.7. Telekomunikacijos ir ryšiai	52

1. URBANISTINĖ PLĖTRA

1.1. Įvadas

Plungės miesto bendrasis planas yra teisinis teritorijų planavimo dokumentas, parengtas ir naudojamas Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (Nr. I-1120) nustatyta tvarka. Šio bendrojo plano sudėtį, turinį, rengimo tvarką, etapus ir procedūras detalčiai apibrėžia miestų, miestelių ir kaimų bendrojo planavimo taisyklės (B6-96). Bendrasis planas svarstomas su visuomene, laikantis Teritorijų planavimo dokumentų svarstymo su visuomene tvarkos. Bendrasis planas parengtas, vadovaujantis Miestų ir miestelių bendrųjų planų rengimo metodika. Bendrojo plano koncepcija buvo svarstyta savivaldybės taryboje ir su visuomenės atstovais.

1.2. Miesto aplinka

1.2.1. Miesto padėtis, bendri duomenys

Plungę kerta Šiaulių – Klaipėdos geležinkelis, Šiaulių – Palangos ir Tauragės – Mažeikių valstybinės reikšmės keliai. Su kaimyniniais rajonais miestą jungia Plungės – Kulių – Vėžaičių - Klaipėdos ir Plungės – Skuodo plentai.

Artimiausi miestai: už 69 km – Klaipėda, 104 km – Šiauliai. Artimiausi rajonų centrai: iki Telšių – 31 km, iki Mažeikių 60 km, iki Skuodo 53 km, Šilalės – 61 km, Kretingos – 48 km. Miesto plotas yra 1178,28 ha. Mieste gyvena 23436 žmonės. Gyventojų skaičius pastaraisiais metais mažėjo dėl neigiamo migracijos saldo ir nedidelio natūralaus gyventojų prieaugio. Ateityje tendencijos gali keistis ir gyventojų skaičius pradėti didėti dėl atvykstančių gyventojų į Plungę Klaipėdos ir Plungės apylinkių gyventojų.

1.2.2. Gamtinės sąlygos

Plungės centras yra išsidėstęs ant kalvagūbrio. Per Plungę teka upė Babrungas, kuri suformavo miesto teritorijoje išraiškingą slėnį. Jame susidaręs 88 ha tvenkinys. Miesto centre yra originalus 56 ha Plungės parkas.

Miesto apylinkėse vyrauja vidutinio sunkumo žemės: silpnai ir vidutiniškai pajaurėję priemėliai susidarę iš priemolių.

SPRENDINIAI

1.2.3. Aplinkos kokybė

Miesto aplinka pakankamai švari. Didžiausi taršos šaltiniai yra pagrindinės miesto gatvės, aplinkinės magistralės ir pramonės rajone miesto šiaurinėje dalyje veikiančios įmonės. Miesto centrinė dalis užteršta azoto junginiais bei dulkėmis daugiausiai dėl per centrą važiuojančio transporto.

Akustinė tarša didžiausia miesto dalyse, besiribojančiose su pagrindinėmis gatvėmis ir geležinkeliu.

1.3. Plungės miesto erdvinės analizės išvados

Pateikiama Plungės miesto gamtinės situacijos, inžinerinės infrastruktūros, ekonominės bei socialinės raidos ypatumai ir plėtros perspektyvos remiantis SSGG analize:

1. Stiprybės:

- 1) Gera geografinė padėtis rajone ir vakarų Lietuvoje dėl Šiaulių – Klaipėdos geležinkelio, Šiaulių – Palangos ir Tauragės – Mažeikių valstybinės reikšmės kelių.
- 2) Turinti potencialą vystymui gamtinė aplinka (Babrungo upė, Godingos užtvanka, smulkūs tvenkiniai ir ežerėliai, miškai).
- 3) Pakankamai išplėtotą inžinerinę infrastruktūrą leidžia miestui vystytis Varkalių ir Babrungo gyvenviečių kryptimis be didelių papildomų investicijų.
- 4) Atsigauanti ekonomika.

2. Silpnybės:

- 1) Bloga pastarųjų metų (2004-2006) demografinė situacija, daugiausiai jaunimo emigracija.
- 2) Išsibalansavusi socialinė struktūra.
- 3) Miesto plėtra apribota iš šiaurės ir rytų automobilių magistralėmis.
- 4) Miesto centre susisiekimo sistemos parametrai netinkami dideliems eismo srautams, o juos pertvarkyti yra sudėtinga.
- 5) Nepakankamai išnaudota miesto gamtinė aplinka, ypač Godingos užtvankos pietinės pakrantės.

SPRENDINIAI

3. Galimybės:

- 1) Patogi vieta pramonei ir logistikai vystyti dėl gero susisiekimo su Šiauliais, Klaipėda, dėl gero ryšio su respublikiniu geležinkelio transporto tinklu.
- 2) Yra galimybės miesto plėtrai priemiestinėse teritorijose ir gretimose Babrungo ir Varkalių gyvenvietėse.
- 3) Miestas turi daug urbanistinės plėtros galimybių teritorijų funkcijų subalansavimo, konversijos būdu.
- 4) Didelės gamtinių vertybių panaudojimo galimybės.
- 5) Didelės kultūrinio potencialo panaudojimo ir rekreacinės veiklos vystymo galimybės.

4. Grėsmės:

1. Investicijų plėtros proceso stagnacija pramonėje.
2. Vakarinio miesto aplinkkelio ir kitų susisiekimo sistemos elementų statybos delsimas dėl finansavimo ar kitų problemų.
3. Gyvenamųjų teritorijų plėtros sulėtėjimas dėl pasikeitusių rinkos sąlygų statybos sektoriuje ir pasikeitusių būsto kredito galimybių.

1.4. Miesto vizija

A. Plungės pramonės zona – gamybinių technologijų koncentracijos centras:

1. Naujomis technologijomis paremta pramonė.
2. Plečiama gamybos sfera.

B. Plungės logistikos centras:

1. Krovininio geležinkelio ir autotransporto aptarnavimo paslaugų išvystymas.
2. Logistikos centro prie rajoninio kelio Šiauliai – Palanga atsiradimas.

C. Plungė – darniai plėtojamas miestas:

1. Suderinta funkcinė struktūra.
2. Polifunkcinis miestas.
3. Išplėtoti žaliųjų plotų ir viešųjų erdvių, pėsčiųjų ir dviračių takų struktūra.
4. Optimaliai panaudota inžinerinė infrastruktūra.

SPRENDINIAI

1.5. Urbanistinė vizija

Plungės miesto plėtra siejama ne su gyventojų skaičiaus didėjimu, o su gerėjančiu pragyvenimo lygiu ir kokybine plėtra. Pagrindiniai plėtros veiksniai bus:

1. Gyvenamųjų teritorijų plėtros – didesnės gyventojų pajamos ir noras gyventi aukštesnės kokybės būste (individualiame name su nuosavu sklypu).
2. Komercinių aptarnavimo ir paslaugų objektų plėtros – auganti gyventojų perkamoji galia.
3. Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijų plėtros – auganti ekonomika ir didėjantys pervežimai valstybiniais automobilių keliais ir geležinkeliu.
4. Kultūros paveldo ir kitų turizmo objektų plėtros – gerėjanti ekonominė situacija ir padidėjęs finansavimas, privataus sektoriaus įsitraukimas į turizmo verslą.
5. Gamtinio karkaso plėtros – didėjantis poreikis kokybiškai gyvenamajai aplinkai.

Plungės miesto plėtra nukreipta į esamų teritorijų funkcinių subalansavimą, teritorijos aptarnavimo pagerinimą sukuriant ir išvystant paslaugų ir aptarnavimo centrų sistemą, naujų teritorijų plėtros planavimą pagal darnios plėtros principus, dabartinės susisiekimo sistemos tobulinimą ir papildymą.

1. Plungė – tai centrinis ir didžiausias Plungės rajono miestas. Miesto reikšmę mažina Telšių miesto kaimynystė ir Klaipėdos miestas, todėl miestas vystytinas pabrėžiant jo ypatumus ir privalumus prieš konkuruojančius miestus. Miestas bus teritoriškai besiplečiantis, pertvarkomas darnesnei plėtrai dabar ir ateityje.
2. Polifunkcinis, aiškios struktūros miestas, kuriame suderinta patraukli gyvenamoji aplinka su verslo, visuomeninėmis, rekreacinėmis zonomis ir išplėtotą socialinę infrastruktūrą.
3. Aiški aptarnavimo centrų struktūra ir išdėstymas leidžiantis kiek įmanoma tolygiau aptarnauti visą miesto ir numatomos plėtros teritoriją.
4. Miestas su optimaliai išplėtotą želdynų sistema – miškais, parkais, šlaitais, žaliosiomis jungtimis, gerinančiomis aplinkos būklę ir pritaikytomis poilsiui bei rekreacijai.
5. Miesto gatvių struktūra aiški ir patogi, su gerai organizuotu eismu. Daugelyje visuomeninių ir gyvenamųjų teritorijų prioritetas teikiamas bevarikliam transportui bei pėsčiųjų eismui.
6. Inžinerinė infrastruktūra – magistraliniai ir vietiniai tinklai – optimaliai išplėtoti ir naudojami.

SPRENDINIAI

1.6. Žemės naudojimo reglamentai

Naujai užstatomoms arba esamoms pertvarkomoms teritorijoms nustatomi reglamentai, kurie susideda iš trijų dalių.

1. Žemės naudojimo tikslinės paskirties naudojimo būdo ir pobūdžio, kurie įvardinti bendrųjų reglamentų lentelėje (1.2 lentelė), o teritoriškai parodyti pagrindiniame brėžinyje.
2. Užstatymo intensyvumo indekso (UI) nustatomo kitos paskirties teritorijoms (1.1 lentelė). Jis yra skirtingas skirtingo žemės naudojimo būdo ir pobūdžio teritorijoms ir kinta, keičiantis statinių vidutiniam aukštingumui. UI nurodomas 1.1 lentelėje.
3. Specialiųjų apribojimų:
 - kultūros vertybių apribojimai;
 - aplinkosauginiai apribojimai;
 - inžineriniai apribojimai.

Visi šie apribojimai yra teritoriškai nurodyti apribojimų brėžinyje ir aprašyti atskirose dalyse.

1.1. lentelė. Užstatymo intensyvumo bendrieji režimai

Kitos paskirties teritorijos	UI maksimalus dydis (visų teritorijoje esančių pastatų antžeminės dalies bendro ploto santykis su teritorijos bendruoju plotu)					
	1	2	3	4	5	6
Orientacinio vidutinis aukštingumas						
1. Gyv. teritorijos						
1.1. Mažaaukščių statinių teritorija	-	0,50	0,80	-	-	-
1.2. Daugiaaukščių statinių teritorija	-	-	-	1,20	1,40	1,60
2. Visuomeninės paskirties teritorijos	0,50	0,70	0,90	1,00	1,00	1,00
3. Pramonės ir sandėliavimo teritorijos	0,50	0,70	0,90	1,20	1,20	1,20
4. Komercinės teritorijos	0,50	0,70	0,90	1,00	1,00	1,00
5. Infrastruktūros teritorijos	0,50	0,70	0,90	1,20	1,20	1,20
6. Bendrojo naudojimo teritorijos	0,20	0,40	-	-	-	-
7. Rekreacinės teritorijos	0,40	0,60	0,80	0,90	0,90	0,90

Pramonės ir sandėliavimo teritorijose papildomas tūrio tankio rodiklis – ne didesnis kaip – 6,0 (tūrio ir sklypo ploto santykis m^3 / m^2).

SPRENDINIAI

1.2. lentelė. Teritorijų žemės naudojimo režimai ir leistinos kitos žemės naudojimo paskirtys

Eil. Nr.	Tikslinė žemės naudojimo paskirtis	Pagrindinis žemės naudojimo būdas	Leistina kitokia žemės naudojimo paskirtis, būdas ar pobūdis	Indeksas
1	2	3	4	5
1.	Žemės ūkio paskirties žemė			Z
1.1.		Sodininkų bendrijų sodų žemė	Kitos paskirties žemė, t.t.: Gyvenamosios teritorijos (G1,G2,G3), Komerčinės teritorijos (K), Infrastruktūros teritorijos (gatvių, inž. infrastruktūros tinklams objektams statyti) (I), Rekreacinės teritorijos (R), Bendrojo naudojimo teritorijos (B).	Z1
1.2.		Specializuotų sodininkystės, gėlininkystės, šiltnamių ir medelynų ūkių žemė	Visi kiti žemės ūkio paskirties žemės naudojimo būdai (Ž)	Z2
1.3.		Valstybinių žemės ūkio įmonių žemė	Visi kiti žemės ūkio paskirties žemės naudojimo būdai (Ž)	Z3
1.4.		Gyventojų asmeninio ūkio ir kitų neprekiniių ūkių žemė	Visi kiti žemės ūkio paskirties žemės naudojimo būdai (Ž)	Z4
1.5.		Ūkininkų ūkių žemė, ūkių bendrovių ir kitų žemės ūkio įmonių (išskyrus valstybines) žemė	Visi kiti žemės ūkio paskirties žemės naudojimo būdai (Ž)	Z5
1.6.		Laisvo valstybinio fondo žemė	Visi kiti žemės ūkio paskirties žemės naudojimo būdai (Ž)	Z6
1.7.		Kita žemės ūkio paskirties žemė	Visi kiti žemės ūkio paskirties žemės naudojimo būdai	Z7
2.	Miškų ūkio paskirties žemė		Teritorijų panaudojimą reglamentuoja Miškų įstatymas (Žin. 1994, Nr. 96-1872)	M
2.1.		Rezervatiniai miškai		M1
2.2.		Rekreaciniai miškai		M2.2
2.3.		Apsauginiai miškai		M.3

SPRENDINIAI

2.4.		Ūkiniai miškai		M.4
3	Konservacinės paskirties žemė		Teritorijų panaudojimą apibrėžia Saugomų teritorijų įstatymas (Žin. 1993, nr. 63-1188, 1995, nr. 60-1502), Nekilnojamų kultūros vertybių apsaugos įstatymas (Žin. 1994, nr. 96-1872)	C
3.2		valstybinių parkų, monitoringo teritorijų rezervatų ir rezervatinių apyribių teritorijos		C2
3.4.		Istorijos, archeologijos ir kultūros paminklų teritorijos, kurioms nustatytas rezervacinio naudojimo režimas		C3.2
3.5		Valstybės ir savivaldybės saugomų kraštovaizdžio teritorijos, kuriose draudžiama ūkinė veikla, nesusijusi su su šių objektų ir jų užimtų teritorijų specialia priežiūra, tvarkymu ir apsauga		C4
3.6		Saugomų teritorijų ir objektų apsaugos zonos		C5
3.7		Neveikiančių kapinių teritorijos		C6
4.	Valstybinio vandenu fondo žemė			H
5.	Kitos paskirties žemė			
5.1.	Gyvenamoji teritorija		Planuojant šias teritorijas, laikytis LRV nutarimo Nr. 343 “Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos” bei Sveikatos apsaugos m-jos 2001 01 05 įsakymo Nr. 10 reikalavimų.	G
5.1.1.		Mažaaukščių statinių teritorija Žemė naudojama gyvenamiesiems namams iki 3 aukštų su bendru sklypu, jų priklausiniams (automobilių, sporto, poilsio, žaidimo ir kt. aikštelėms) statyti, kiemo želdiniams sodinti, įstatytoms į namus visuomeninės paskirties (mokymo, sveikatos apsaugos, kultūros, ne pelno siekiančioms biudžetinėms įmonėms ir organizacijų būstinėms), komercinės paskirties ir smulkaus verslo (prekybos, finansinėms) patalpoms įrengti ir eksploatuoti	Visuomeninės teritorijos (išskyrus ritualines paslaugas) (V) Komerinės teritorijos (išskyrus smulkia gamybą) (K) Infrastruktūros teritorijos: gatvių tinklui įrengti ir eksploatuoti (I1), inžinerinės infrastruktūros tinklams ir objektams įrengti ir eksploatuoti (I4) Bendrojo naudojimo teritorijos (B)	G2

SPRENDINIAI

			Rekreacinės teritorijos (R) Daugiabučių namų teritorijos (G3)	
5.1.2.		Daugiaaukščių statinių teritorija Žemė naudojama gyvenamiesiems namams virš 3 aukštų su bendru sklypu, jų priklausiniams (automobilių, sporto, poilsio, žaidimo ir kt. aikštelėms) statyti, kiemo želdiniams sodinti, įstatytoms į namus visuomeninės paskirties (mokymo, sveikatos apsaugos, kultūros, ne pelno siekiančioms biudžetinėms įmonėms ir organizacijų būstinėms), komercinės paskirties ir smulkaus verslo (prekybos, finansinėms) patalpoms įrengti ir eksploatuoti	Visuomeninės teritorijos (išskyrus ritualines paslaugas) (V) Komerčinės teritorijos (išskyrus smulkia gamybą) (K) Infrastruktūros teritorijos: gatvių tinklui įrengti ir eksploatuoti (I1), inžinerinės infrastruktūros tinklams ir objektams įrengti ir eksploatuoti (I4), automobilių stovėjimo ir laikymo statiniams statyti ir eksploatuoti (I3) Bendrojo naudojimo teritorijos (B) Rekreacinės teritorijos (R) Mažaukščių statinių teritorija (G2)	G3
5.2.	Visuomeninės paskirties teritorija		Teritorijos paimamos ar rezervuojamos visuomenės reikmėms (V1 ir V4)	V
		Mokymo, mokslo, švietimo įstaigoms statyti	Gyvenamosios teritorijos (G)	V1
		Sveikatos apsaugos ir socialinės rūpybos įstaigoms statyti	Komerčinės teritorijos (K) Infrastruktūros teritorijos: gatvių tinklui įrengti ir eksploatuoti, inžinerinės infrastruktūros tinklams ir objektams įrengti ir eksploatuoti, automobilių stovėjimo ir laikymo statiniams statyti ir eksploatuoti Bendrojo naudojimo teritorijos (B) Rekreacinės teritorijos (R)	V2
		Bažnyčioms, vienuolynams ir kitokiems religinių bendruomenių objektams statyti		V3
		Valstybės valdžios ir savivaldos institucijų įstaigoms statyti		V4
		Kultūros įstaigoms (bibliotekos, muziejai, ir kitos nekomercinės kultūros įstaigos) statyti		V5
		Ritualinių paslaugų įstaigoms statyti, įrengti ir eksploatuoti		V6
		Nepelno siekiančioms biudžetinėms įmonėms ir organizacijų būstinėms statyti		V7

SPRENDINIAI

5.3	Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorija		Planuojant šias teritorijas, laikytis LRV nutarimo Nr. 343 “Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos” bei Sveikatos apsaugos m-jos 2001 01 05 įsakymo Nr. 10 reikalavimų. Ekonominės veiklos rūšys klasifikuojamos pagal ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių	P
5.3.1.		Teritorijos gamybos įmonėms, šilumos, naftos ir dujų ūkio įmonėms bei statybinių medžiagų pramonės ir statybos įmonėms statyti ir eksploatuoti	Komerčinės paskirties ir smulkaus verslo teritorijos (prekybos, smulkios gamybos, finansinėms įstaigoms statyti ir eksploatuoti) (K) Infrastruktūros teritorijos (I) Bendrojo naudojimo teritorijos (apsauginiams želdynams) (B1.5) Naudingų iškasenų teritorijos (naudingų iškasenų karjerams įrengti ir eksploatuoti) Teritorijos atliekų saugojimui, rūšiavimui ir utilizavimui (sąvartynai) (S)	P1
5.3.2.		Teritorijos prekybos urmu ir kitokiems sandėliams statyti ir eksploatuoti		P2
5.4.	Komerčinės teritorijos		Ekonominės veiklos rūšys klasifikuojamos pagal ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių	K
5.4.1.		Teritorijos prekybos, smulkios gamybos įmonėms statyti, įrengti ir eksploatuoti	Gyvenamosios teritorijos (G) Komerčinės teritorijos (K)	K1
5.4.2.		Teritorijos finansinėms įstaigoms statyti ir eksploatuoti	Infrastruktūros teritorijos: gatvių tinklui įrengti ir eksploatuoti (I1), inžinerinės infrastruktūros tinklams ir objektams įrengti ir eksploatuoti (I4), automobilių stovėjimo ir laikymo statiniams statyti ir eksploatuoti (I3)	K2
5.4.3.		Teritorijos poilsio ir turizmo informacijos, pramogų centrams, koncertų, parodų, teatrų ir kitiems komerciniams objektams statyti ir eksploatuoti	Bendrojo naudojimo teritorijos (B) Rekreacinės teritorijos (R)	K3
5.4.4.		Teritorijos viešbučiams, restoranams, radijo ir televizijos studijoms statyti ir eksploatuoti		K4
5.5.	Infrastruktūros teritorijos		Planuojant šias teritorijas, laikytis LRV nutarimo Nr. 343 “Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos”, STR 2.06.01 “Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos”, kitų žinybinių ir šakinių techninių reglamentų bei reikalavimų bei Sveikatos	I

SPRENDINIAI

			apsaugos m-jos 2001 01 05 įsakymo Nr. 10 reikalavimų. Teritorijos, paaimamos ar rezervuojamos visuomenės poreikiams.	
5.5.1.		Teritorijos gatvių ir kelių tinklui įrengti ir eksploatuoti		I1
5.5.2.		Teritorijos geležinkeliams įrengti ir eksploatuoti		I2
5.5.3.		Teritorijos susisiekimo sistemą aptarnaujantiems objektams įrengti ir eksploatuoti	Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos (P) Komerčinės paskirties ir smulkaus verslo objektų teritorijos (K)	I3
5.5.4		Teritorijos inžinerinės infrastruktūros tinklams, objektams įrengti ir eksploatuoti		I4
5.5.5.		Teritorijos nuotėkų valymo įrenginiams įrengti ir eksploatuoti		I5
5.5.6.		Teritorijos inžinerinės infrastruktūros aptarnavimo įmonėms įrengti ir eksploatuoti		I6
5.6.	Naudingųjų iškasenų teritorijos		Planuojant šias teritorijas, laikytis LRV nutarimo Nr. 343 “Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos”, bei Sveikatos apsaugos m-jos 2001 01 05 įsakymo Nr. 10 reikalavimų. Teritorijos, paaimamos ar rezervuojamos visuomenės poreikiams.	N
5.6.1.		Teritorijos vandenvietėms ir grėžiniams įrengti ir eksploatuoti		N1
5.6.2.		Teritorijos naudingųjų iškasenų karjerams, durpių eksploatavimo įmonėms įrengti ir eksploatuoti	Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos (P) Infrastruktūros teritorijos: gatvių tinklui, geležinkeliams įrengti ir eksploatuoti (I1), susisiekimo sistemą aptarnaujantiems objektams (i2), inžinerinės infrastruktūros tinklams ir objektams įrengti ir eksploatuoti (I4)	N2
5.7.	Bendrojo naudojimo teritorijos			B
5.7.1.		Teritorijos bendrojo naudojimo želdynams įrengti ir eksploatuoti: skverams, parkams, aikštėms, apsauginiams	Teritorijos, paaimamos ar rezervuojamos visuomenės poreikiams.	B1

SPRENDINIAI

		želdynams, laisviems plotams		
5.7.2.		Teritorijos botanikos ir zoologijos sodams įrengti ir eksploatuoti		B2
5.7.3.		Teritorijos kapinėms įrengti ir eksploatuoti		B3
5.8.	Rekreacinės teritorijos			R
		Teritorijos moteliams, poilsio namams, kempingams ir kitiems apgyvendinimo objektams sporto kompleksams statyti ir eksploatuoti	Komercinės paskirties ir smulkaus verslo objektų teritorijos (K) Visuomeninės teritorijos (V) Bendrojo naudojimo teritorijos (B) Gyvenamosios teritorijos (G)	R1
		Teritorijos paplūdimiams, jachtų, valčių prieplaukoms, poilsio aptarnavimo objektams statyti, įrengti ir eksploatuoti	Komercinės paskirties ir smulkaus verslo objektų teritorijos (K) Bendrojo naudojimo teritorijos (B)	R2
5.9.	Teritorijos krašto apsaugos tikslams		Visuomeninės teritorijos (V) Infrastruktūros teritorijos (I) Teritorijos, paimamos ar rezervuojamos visuomenės poreikiams.	A
5.10	Teritorijos atliekų saugojimui, rūšiavimui (sąvartynai)		Planuojant šias teritorijas, laikytis LRV nutarimo Nr. 343 "Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos" bei Sveikatos apsaugos m-jos 2001 01 05 įsakymo Nr. 10 reikalavimų. Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos (P)Infrastruktūros teritorijos: gatvių tinklui (II), inžinerinės infrastruktūros tinklams ir objektams įrengti ir eksploatuoti (I4) Teritorijos, paimamos ar rezervuojamos visuomenės poreikiams.	S

1.7. Teritorijų balansas

Teritorijos naudojimo paskirčių balansas pateikiamas 1.3 lentelėje.

1.3 lentelė. Plungės miesto teritorijos funkcinių paskirčių balansas

Žemės naudojimo būdas	Žemės sklypų naudojimo būdo turinys	Kodas	Plotas, ha	Dalis miesto teritorijoje, %
Gyvenamosios teritorijos	Teritorija, skirta gyvenamųjų namų statybai	G	G2 - daugiaaukštė 14,15 esamas 14,15 planuojamas	3,95 2,29
			G1 - mažaaukštė 90,16 esamas 192,36 planuojamas	25,19
			(planuojamas plotas 2302 gyventojams)	45,74
Visuomeninės teritorijos	Teritorija, skirta valstybės ir savivaldybės institucijoms, kitoms iš valstybės ar savivaldybių biudžetų išlaikomoms įstaigoms, tradicinėms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms	V	7,20 esamas 7,20 planuojamas	2,01 1,17
Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos	Teritorija, skirta pramonės ir gamybos įmonių, sandėlių, terminalų bei kitų sandėliavimo objektų statybai	P	68,6701 esamas 53,6798 planuojamas	19,18 19,80
Komerčinės paskirties objektų teritorijos	Teritorija, skirta prekybos, paslaugų ir pramogų statiniams statyti	K	2,16 esamas 13,64 planuojamas	0,60 2,56
Inžinerinės infrastruktūros teritorijos	Visų rūšių transporto ir pėsčiųjų judėjimo, inžinerinių statinių bei inžinerinių tinklų teritorijos	I	~35,00 esamas ir planuojamas	~10,00
Rekreacinės teritorijos	Teritorijos, skirtos ilgalaikio (stacionaraus) poilsio statiniams ar statinių grupėms statyti, trumpalaikio poilsio statiniams ar statinių grupėms statyti bei kitiems laikiniams pastatams statyti, kurie reikalingi išvardytiems objektams aptarnauti, taip pat paplūdimiams ir jų infrastruktūros objektams statyti	R	Esamų teritorijų nėra 34,07 planuojamas	5,51
Bendro naudojimo teritorijos	Teritorija, skirta bendram viešam naudojimui	B	Esamų teritorijų nėra 34,07 planuojamas	5,51

SPRENDINIAI

Žemės naudojimo būdas	Žemės sklypų naudojimo būdo turinys	Kodas	Plotas, ha	Dalis miesto teritorijoje, %
Naudingųjų iškasenų teritorijos	Teritorijos, skirtos naudingosioms iškasenoms eksploatuoti	N	---	
Konservacinės paskirties žemė	Kultūros paveldo teritorijos	C	59,44 planuojamas	9,62
Kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai		Z	136,31 esamas 68,15 planuojamas	38,08 11,03

1.8.1. Aptarnavimo centrų struktūra

Siekiant optimalaus teritorijos aptarnavimo ir paslaugų ir aptarnavimo objektų pasiekiamumo Plungės miestui siūloma paprasta trijų lygmenų aptarnavimo centrų struktūra:

1. Kasdieninio poreikio aptarnavimo centrai (maisto prekių ir kitų kasdieninio poreikio buitinių prekių parduotuvės iki 1000 m² bendrojo ploto). Traukos spindulys – 600 m arba 10 minučių kelionė pėsčiomis.
2. Periodinio poreikio aptarnavimo centrai (platesnio asortimento prekybos ir paslaugų objektai tenkinantys įvairesnius gyventojų poreikius, lankomi vidutiniškai kartą į savaitę ir pritraukiantys gyventojus ir iš tolesnių teritorijų). Traukos spindulys – 1200 m arba 10 minučių kelionė dviračiu, taip pat aptarnaujantys gyventojų, atvykstančius automobiliu iš tolesnių rajonų ar priemiestinių gyvenviečių.
3. Epizodinio poreikio aptarnavimo centrai (kultūros, sveikatos priežiūros ir kiti objektai, kurie lankomi epizodiškai ir aptarnauja viso regiono gyventojus). Traukos spindulys – 30 km arba 30 minučių kelionė automobiliu.

Kasdieninio poreikio centrų išdėstymas sutampa su esamomis nedidelėmis maisto prekių parduotuvėmis, papildant jų tinklą trūkstamais siūlomais taškais.

Periodinio poreikio aptarnavimo centrų išdėstymas siūlomas tapatinti su esamais didžiaisiais prekybos centrais, papildant juos siūlomais centrais pagrindinių keturių gyvenamosios plėtros zonų teritorijų centruose.

Epizodinio aptarnavimo centras siūlomas palikti esamas – tai miesto centrinė zona su visais paslaugų ir aptarnavimo objektais, institucijomis.

1.8.2. Gyvenamųjų teritorijų plėtra

Gyvenamąsias teritorijas numatoma vystyti aplinkui naujai formuojamus ar išvystomus iš esamų periodinio poreikio aptarnavimo centrus. Pagrindinė plėtra numatoma aplink Varkalių ir Babruno gyvenvietes, panaudojus esamus inžinerinius tinklus ir susisiekimo infrastruktūrą. Kitos dvi plėtros kryptys - rytų ir vakarų – individualiai gyvenamajai statybai, užpildant tuščius plotus ir tolygiai pratęsiant miesto užstatymą.

Gyvenamosios teritorijos koncentruojamos apie aptarnavimo centrus, mažinant užstatymo tankį į teritorijos pakraščius. Centruose planuojama daugiaaukštė gyvenamoji statyba (bet ne aukštesni nei 4-5 aukštų daugiabučiai gyvenamieji namai).

Numatoma naujai įsisavinti teritoriją 5000-6000 gyventojų, kurie persikeltų gyventi iš esamų daugiabučių ar atsikeltų į Plungės miestą iš kitur. Statant vidutiniškai 10 arų sklypuose vieno buto gyvenamuosius namus šiai plėtrai reikės 420 – 600 ha ploto.

1.8.3. Pramonės ir sandėliavimo teritorijų plėtra

Pramonės objektus numatoma vystyti plečiant šiauriniu perimetru esamą pramonės rajoną. Ši plėtra taikoma taršios pramonės objektams ir pramonės objektams, susijusiems su dideliais kroviniais ir produkcijos pervežimais. Netaršios pramonės objektai, kuriuos aptarnauti užtenka vidutinio sunkumo transporto, siūlomi steigti arčiau gyvenamųjų teritorijų ar net jų centruose, taip priartinant darbo vietas prie gyventojų.

Siūlomas logistikos centro įkūrimas prie planuojamo vakarinio miesto aplinkkelio, geležinkelio linijos ir kelio Šiauliai – Palanga. Ši vieta parinkta dėl gero ryšio su geležinkeliu ir automobilių transportu.

2. SOCIALINĖ – EKONOMINĖ APLINKA

2.1. Bendrieji rajono vystymosi veiksniai ir prielaidos

Plungės miesto socialinės – ekonominės dalies sprendiniai yra siūlomi prieš tai atlikus aplinkos esamos būklės analizę, bei atsižvelgiant į patvirtintą darnios plėtros koncepciją. Siūlomi Plungės miesto bendrojo plano sprendiniai turi efektyviai prisidėti prie Plungės rajono 2002 – 2010 m. plėtros strateginiame plane iškeltų tikslų pasiekimo. Bendrojo plano sprendinių tikslas yra gerinti verslo, investicijų, švietimo, kultūros, sveikatos apsaugos, socialinės rūpybos, turizmo ir kitų socialinio – ekonominio sektoriaus sričių būklę, užtikrinti jų vystymąsi, atsižvelgiant į darnios plėtros principus. Darni Plungės miesto plėtra ir vystymasis suprantamas kaip kompromisas tarp aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių visuomenės tikslų, sudarantis galimybes pasiekti visuotinę gerovę dabartinei ir ateinančioms kartoms, neperžengiant leistinų poveikio aplinkai ribų.

Atlikta Plungės miesto socialinės – ekonominės aplinkos esamos būklės analizė išryškino aktualiausias problemas. Kaip ir dauguma Lietuvos miestų ir rajonų, taip ir Plungė pastaruoju metu susiduria su gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencija. Ir nors gyventojų skaičiaus mažėjimo tempai nėra tokie dideli, kaip daugumoje šalies savivaldybių, tačiau būtent pastaraisiais metais jie įgauna vis neigiamesnį pobūdį. Ypač neigiamai miestui atsiliepia darbingo amžiaus asmenų išvykimas tiek į užsienį, tiek į kitus Lietuvos miestus. Nemaža dalis jaunimo, pabaigusi mokslus šalies didmiesčiuose, juose ir pasilieka, o tai ypač skaudžiai atsiliepia vietos įmonėms, įstaigoms, kurioms kvalifikuotos darbo jėgos ypač trūksta. Kaip rodo statistika, žmonių su aukštuoju išsilavinimu dalis Plungės mieste yra mažesnė nei šalies vidurkis.

Gyvenimo kokybė nemaža dalimi priklauso ir asmens pasitenkinimo turimu būstu, jo apsirūpinimu patogumais, vieta, susisiekimu su būtiniausiomis įstaigomis. Plungės mieste vienam gyventojui tenkančių gyvenamojo ploto kiekis – 22 kv. m yra truputį mažesnis nei Lietuvos rodiklis, bei gerokai mažesnis nei Europos Sąjungos šalių vidurkis, kuris siekia 40 m² vienam gyventojui. Butai sudaro 77% viso miesto būsto fondo. Tuo tarpu kai kuriose Europos Sąjungos šalyse nuosavuose namuose gyvena 50 – 60% asmenų. Daugiabučių gyvenamųjų namų priežiūra yra silpna, vangiai vyksta jų atnaujinimas.

Geras prielaidas gerinti gyvenimo kokybę Plungės mieste sudaro šalyje vykstantis ekonomikos pakilimas. Plungės rajono savivaldybė nuo seno laikoma pramoniniu rajonu, o visos didžiosios įmonės įsikūrusios mieste. Didėjantys miesto gyventojų atlyginimai ir jų perkamoji galia sudaro geras sąlygas plėstis prekybos ir paslaugų įmonėms. Taip pat auga žmonių užimtumas, labai smarkiai sumažėjo nedarbo lygis. Mieste sėkmingai veikia bendros su užsieniu

SPRENDINIAI

įmonės, pastaraisiais metais darbų apimtis gana sparčiai didina statybų bendrovės. Tačiau besiplėsdamos įmonės vis dažniau susiduria su kvalifikuotų darbuotojų trūkumu. Plungės darbo birža prognozuoja, kad jų trūks ir ateityje.

Siūlomos darnios plėtros koncepcijos įgyvendinimas priklausys nuo daugelio socialinių – ekonominių prielaidų, prie kurių galima paminėti:

1. Gyvenimo kokybės miesto gyvenamosiose gerinimas.
2. Naujų, patrauklių gyventi teritorijų suformavimas, inžinerinės infrastruktūros ir komunikacijų atvedimas.
3. Neigiamos gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijos sustabdymas.
4. Gimstamumo Plungės rajono savivaldybėje ir mieste didėjimas.
5. Emigracijos mastų mažinimas.
6. Investicijų skatinimas, jas skatinančių veiksnių numatymas ir taikymas, palankių sąlygų verslo plėtrai sudarymas.
7. Modernias technologijas taikančių, mažai aplinką teršiančių įmonių kūrimosi skatinimas.
8. Pramoninių teritorijų išskyrimas, atsižvelgiant į galimą poveikį aplinkai ir visuomenei.
9. Kvalifikuotos darbo jėgos pasiūla, sudaranti sąlygas įmonių plėtrai.
10. Švietimo, kultūros, asmens sveikatos priežiūros, socialinės rūpybos paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimas.
11. Daugiabučių namų modernizavimas, daugiabučių namų savininkų bendrijų veiklos skatinimas.
12. Laisvalaikio praleidimo, poilsio infrastruktūros sutvarkymas mieste.

2.2. Verslas ir investicijos

Plungės miesto teritorijos bendrojo plano tikslas ekonomikos srityje – sudaryti prielaidas ilgalaikiam ekonomikos augimui, investicijų pritraukimui, naujų įmonių steigimuisi bei esamų bendrovių plėtrai, nedarbo lygio mažinimui ir gyventojų pajamų didinimui. Taip pat, atsižvelgiant į Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikę strategiją, būtina siekti, kad „kuo daugiau Lietuvoje veikiančių įmonių būtų konkurencingos tarptautiniu mastu, o pramonės ir su ja susijusio verslo struktūra bei sukuriama nacionalinio produkto dalis būtų artimos ES šalių rodikliams“.

Plungės mieste pramonė yra gana gerai išvystyta, sėkmingai veikia maisto gamybos, medienos apdirbimo, baldų, tekstilės įmonės. Įmonės nemažą dalį savo produkcijos bendrovės eksportuoja. Apie Plungės miesto galimybę pritraukti užsienio investicijas liudija ir sėkmingai

SPRENDINIAI

veikiančios bendros su užsieniu įmonės. Tačiau nemažos dalies įmonių pagrindinis konkurencingumą lemiantis kriterijus yra santykinai pigesnė darbo jėga bei žaliavos, tačiau ilgalaikiu laikotarpiu šis veiksnys, ypač tarptautiniu mastu, išnyks. Todėl yra būtina skatinti naujas ir esamas įmones diegti aukštas ir vidutiniškai aukštas technologijas, kurti naujus gaminius. Siekiant mažinti galimą neigiamą poveikį aplinkai bei užtikrinti aukštą gyvenimo kokybę miesto gyventojams, pramonės įmonės turi aktyviai diegti įvairias aplinkosaugines priemones, mažinančias taršą.

Atsižvelgiant į siūlomą koncepciją, pramonines teritorijas siūloma plėtoti jau susiformavusioje pramoninėje zonoje šiaurinėje miesto dalyje, o taip pat kitoje miesto pusėje, kur siūloma netaršios pramonės, paslaugų įmonių plėtra. Pramoninių parkų įkūrimas yra efektyvi priemonė, kuri supaprastina ir ženkliai sutrumpina investicinį procesą, kadangi pilnas plyno lauko investicinio projekto įgyvendinimas gali užtrukti net iki dviejų metų.

Siekiant gerinti Plungės miesto ekonominę būklę, užtikrinti investicijų pritraukimą, yra siūlomi šie sprendiniai:

1. Plungės miesto šiaurinėje dalyje, Pramonės, Lentpjūvės, Stoties bei Salantų gatvių suformuotoje teritorijoje vystyti pramonę, formuoti naujus pramoninius sklypus, paruoštus investicijoms.
2. Siekiant didinti įmonių konkurencingumą tarptautiniu mastu, būtina skatinti aukštas bei vidutiniškai aukštas technologijas diegiančių, didesnę pridėtinę vertę kuriančių, mokslinius tyrimus taikančių bendrovių, taip pat informacinių technologijų įmonių steigimąsi ir plėtrą.
3. Skatinti įmones efektyviai naudoti energetinius resursus, mažinti energijos sąnaudas, reikalingas vienam santykiniam produkcijos vienetui pagaminti.
4. Vykdamas aktyvias rinkodaros priemones, reguliariai atnaujinant informaciją savivaldybės internetiniame tinklapyje, dalyvaujant informacinėse verslo parodose, plečiant bendradarbiavimą su kitomis Lietuvos ir užsienio savivaldybėmis, verslo asociacijomis, informuoti potencialius vietos bei užsienio investuotojus apie verslo kūrimą, įmonės steigimą ar bendradarbiavimą su vietos bendrovėmis, įsikūrimą suformuotuose pramoniniuose sklypuose.
5. Šalia magistralinio kelio Šiauliai – Palanga skatinti logistikos, maitinimo, apgyvendinimo, automobilių serviso įmonių kūrimąsi.
6. Skatinti aplinkosauginių priemonių diegimą naujose ir esamose įmonėse, siekiant minimizuoti galimą neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenei, informuoti apie galimas paramos lėšas (tiek ES, tiek nacionalines programas), numatyti lėšų reikiamos dokumentacijos parengimo išlaidų kompensavimui, siekiant mažinti gamtos taršą, bei gerinti gyvenimo kokybę.

SPRENDINIAI

7. Skatinti smulkaus ir vidutinio verslo įmonių kūrimąsi.
8. Siekiant pritraukti naujas įmones kurtis Plungėje, numatyti mokestines lengvatas (pvz., nekilnojamojo turto, žemės mokesčio tarifo sumažinimas).
9. Organizuoti įmonėms ir gyventojams konsultacijas vadybos, įmonių kūrimo, apskaitos, finansavimo ar paramos iš ES struktūrinių fondų gavimo klausimais.
10. Skatinti vietos įmones aktyviai siekti paramos iš 2007 – 2013 m. laikotarpio Ekonomikos augimo veiksmų programos bei Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, teikti aktualią informaciją projektų dokumentacijos rengimo, administravimo, lėšų įsisavinimo klausimais. Įmonių prioritetai turi būti skirti konkurencingumo didinimui, technologinės įrangos, taip pat taikomųjų mokslinių tyrimų taikymui, siekiant sukurti bandomąjį gaminį
11. Skatinti įmones investuoti į savo darbuotojų bei vadovų specialiųjų bei bendrųjų kvalifikacinių įgūdžių kėlimą, kompetencijų ugdymą.
12. Kadangi nemaža dalis Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bus skirta viešajai infrastruktūrai modernizuoti, savivaldybė taip pat turi būti aktyvi rengiant ir teikiant investicijų projektus paramos lėšoms gauti. Tvarkant kelius, rekonstruojant mokyklas, pritaikant turizmo reikmėms lankytinus objektus ir pan. ne tik gerės gyvenimo kokybė, bet ir bus sudarytos sąlygos uždirbti vietos įmonėms, atliekant statybos darbus, parduodant pagamintą produkciją, teikiant kitas paslaugas.
13. Vystyti verslo subjektų bendradarbiavimą su Plungės darbo birža, Plungės žemės ūkio ir verslo mokykla, siekiant informuoti, kokių specialybių darbuotojų labiausiai trūksta, atitinkamai koreguojant Plungės žemės ūkio ir verslo mokykloje veikiančiame Suaugusiųjų mokymo skyriuje vykdomas suaugusiųjų profesinio mokymo bei kvalifikacijos kėlimo programas. Taip pat būtina efektyviai informuoti vietos gyventojus apie galimybę įgyti paklausią specialybę ar profesiją, bei apie esamas laisvas darbo vietas.
14. Didžiųjų prekybos įmonių išdėstymą Plungės mieste planuoti pagal Didžiųjų prekybos įmonių išdėstymo specialiųjų planų rengimo taisyklės (Žin., 2004-0619, Nr. 96 – 3552) bei vėlesnius jų pakeitimus (Žin., 2006-12-12, 135-5119).

SPRENDINIAI

2.3. Turizmas

Tinkamai organizuotas turizmas daugelyje šalių yra vienas svarbiausių ekonomikos sektorių, sukuriantis nemažą dalį BVP. Turizmo infrastruktūros ir paslaugų plėtra akcentuojama eilėje valstybės strategijų bei programų, taip pat ir Plungės rajono 2002 – 2010 m. plėtros strateginiame plane.

Pagal Lietuvos Respublikos bendrąjį planą, Plungės rajonas priskiriamas prie labai didelį rekreacinį potencialą turinčių teritorijų ir įeina į Platelių – Telšių – Varnių rekreacinį arealą, kurio vystymosi prioritetas yra gamtinio ir pažintinio turizmo plėtra. Tačiau pagrindinis Plungės rajono turizmo infrastruktūros potencialas šiuo metu koncentruojasi Žemaitijos nacionaliniame parke ir tik šiek tiek Plungės mieste.

Didžiausią turistinį potencialą Plungės mieste turi Plungės M. Oginskio dvaro sodybos kompleksas. Tai respublikinės reikšmės architektūros paminklas, turintis ir kraštovaizdinę vertę. Jame įsikūręs Žemaičių dailės muziejus. Šiuo metu dvaro sodybos teritorija ir pastatai nėra tinkamai pritaikyti lankytojų reikmėms, jiems būtina rekonstrukcija. Dalis darbų (pastatų rekonstrukcijos techninių projektų parengimas, lauko inžinerinių tinklų rekonstrukcija, vandens sistemos rekonstrukcija, sargo namo restauracija, kelių ir takų sutvarkymas) bus atlikta iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos, tačiau siekiant kompleksiskai sutvarkyti visą objektą, dar reikia nemažų investicijų.

Nors didžioji dauguma lankytinų objektų yra ne Plungėje, o rajone, tačiau dėl sutvarkytos kelių infrastruktūros, patogaus susisiekimo mieste galima plėsti apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektorius. Taip būtų siekiama ilgiau išlaikyti į rajoną atvykstančius turistus, prailginti jų kelionės trukmę. Pabrėžtina, kad turizmo plėtojimas turi apimti visą rajono savivaldybę, o ne tik Plungės miestą ar tik rajoną. Tokiu būdu būtų pasiektas optimalus rezultatas tiek turistų, tiek vietos gyventojų atžvilgiu.

Mieste esanti turizmo infrastruktūra turi būti skirta ne tik atvykstantiems turistams, bet ir miesto gyventojams. Gerėjant gyvenimo sąlygoms, augant finansiniam pajėgumui žmonės vis daugiau dėmesio skiria laisvalaikiui ir pramogoms. Darnios plėtros alternatyva akcentuoja miesto bendrojo naudojimo erdvių, gamtinių, poilsio ir rekreacijos objektų vystymą, todėl mieste esančių turizmo, rekreacinių zonų sutvarkymas ir pritaikymas lankytojų reikmėms prisidės ir prie gyvenimo kokybės Plungės mieste gerinimo.

Vienas iš pagrindinių uždavinių, siekiant didinti turistų srautą, yra informacinių priemonių plėtojimas.

Siekiant plėtoti turizmą, siūlytini šie sprendiniai:

1. Didinti Plungės miestą ir rajoną pristatančios turizmo informacijos kiekį, plėtoti marketingines priemones (spauda, internetas, dalyvavimas parodose, informaciniai

SPRENDINIAI

- standai, žemėlapiai ir pan.). Rinkodaros priemonių skatinimui siekti gauti lėšų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ar kitų programų lėšų.
2. Plungės turizmo ir verslo informacijos centro internetiniame puslapyje pateikti daugiau aktualios informacijos apie apgyvendinimo, maitinimo įstaigas, lankytinus objektus, vykstančias šventes ir renginius, siūlomus maršrutus.
 3. Plėsti motelių, maitinimo paslaugų įmonių plėtrą šalia magistralinio kelio Šiauliai – Palanga.
 4. Ieškoti finansavimo šaltinių iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų, Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų ar kitų programų, siekiant kompleksškai pritaikyti Plungės M. Oginskio dvaro sodybos kompleksą viešosioms turizmo reikmėms.
 5. Prie pagrindinių į rajoną vedančių ar kertančių kelių (Palanga – Šiauliai Nr. A11, Mažeikiai – Plungė – Tauragė Nr. 164, Plungė – Vėžaičiai Nr. 166, Skuodas – Plungė Nr. 169), siūlytina ties rajono riba, o taip pat miesto centre, autobusų, geležinkelio stotyse įrengti miesto ir rajono turizmo informacinius standus. Tai palengvins lankytojų orientaciją, sutrumpins norimų aplankyti objektų radimo laiką bei teigiamai įtakos turizmo plėtrą visoje Plungės rajono savivaldybės teritorijoje.
 6. Įdiegti elektroninę rajone veikiančių viešbučių kambarių, kaimo sodybų, siūlomų maršrutų bei gidų paslaugų rezervavimo sistemą.
 7. Plėtoti Plungės mieste dviračių trasas, jas įrengiant ir naujai formuojamose gyvenamosiose teritorijose.
 8. Rekonstruoti Plungės irklavimo bazę, išnaudoti Gandingos tvenkinį rekreacinėms reikmėms, sutvarkant paplūdimį.
 9. Parengti rajone vykstančių kultūrinių renginių vystymo programą.

SPRENDINIAI

2.4. Būstas

Gyvenimo kokybę įtakoja daugelis faktorių, o prie pagrindinių galima paminėti gražią gamtinę aplinką, švarų orą, mažą triukšmingumą, sutvarkytus kelius, apšvietimą, patogų susisiekimą su miesto centru, darbovieta, sveikatos priežiūros, kultūros įstaigomis. Darni Plungės miesto plėtra neatsiejama nuo patrauklių gyvenimo sąlygų sukūrimo.

Palyginus su ES šalimis, tiek Lietuvoje, tiek Plungėje vis dar didelė dalis asmenų gyvena daugiabučiuose. Dauguma tokių namų statyti dar sovietmečiu ir yra gerokai nusidėvėję. Pastaraisiais metais renovuoti tik 6 daugiabučiai namai. Likusių daugiabučių priežiūra yra gana silpna, neskiriamas dėmesys jų atnaujinimui, energetinio efektyvumo didinimui. Silpna jų priežiūra tik dar sparčiau įtakoja gyvenimo kokybės juose blogėjimą. Kai kuriose Europos Sąjungos šalyse nuosavuose namuose gyvena 50 – 60% asmenų, tuo tarpu Plungėje nuosavas būstas sudaro tik 17% viso būsto fondo. Pastaraisiais metais pastebima tendencija, kad vis daugiau žmonių pageidauja gyventi nuosavuose namuose, ramiose vietose, ne taip arti miesto centro. Tikėtina, kad augant gyventojų pajamoms, spartės individualių namų statybos mastai o taip pat didės ir poreikis renovuoti turimą būstą.

Gerinant gyvenimo kokybę ir siekiant spręsti būsto sektoriuje egzistuojančias problemas, siūlomi šie sprendiniai:

1. Naujas gyvenamąsias teritorijas vystyti pietinėje miesto dalyje ir toliau į pietus nuo dabartinių miesto ribų link Varkalių gyvenvietės, o taip pat gražiausiose vietose palei vandens telkinius – Godingos tvenkinį, Babrungo upės slėnį, prie mažesnių vandens telkinių ir esamų aplinkinių Plungės miestelių pagrindu.
2. Naujose gyvenamosiose teritorijose sutvarkyti viešąją infrastruktūrą: kelius, šaligatvius, apšvietimą, nutiesti pėsčiųjų ir dviračių takus, įrengti vaikų žaidimo ir sporto aikšteles. Taip pat būtina gyventojams užtikrinti gerą susisiekimo su miesto centru, viešosiomis įstaigomis ir pan.
3. Skatinti daugiabučių namų modernizavimą, teikiant gyventojams teisinę ir praktinę informaciją daugiabučių namų savininkų bendrijų kūrimo bei paramos iš Daugiabučių namų modernizavimo programos gavimo klausimais.
4. Skirti lėšų daugiabučių namų savininkų bendrijoms kompensuoti dalį (ar visą sumą) projektinės dokumentacijos (energetinio audito, investicijų projekto) parengimo išlaidų.
5. Atnaujinti nepatenkinamos būklės savivaldybės gyvenamąjį fondą.
6. Skatinti gyventojus efektyviai naudoti energetinius išteklius, rūšiuoti atliekas, prisidėti prie aplinkosauginių programų įgyvendinimo, tvarkytis bei prižiūrėti gyvenamąją teritoriją.

2.5. Švietimas

Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje švietimui numatyti tokie ilgalaikiai tikslai: ugdyti išsilavinusius, savarankiškus, aktyvius ir atsakingus visuomenės narius, kurie užtikrintų darnią, žiniomis grįstą krašto ūkio, aplinkos ir kultūros plėtrą, vidinį ir tarptautinį ūkio konkurencingumą, aplinkosaugos siekių įgyvendinimą, nacionalinį saugumą, demokratinės valstybės raidą ir taip stiprintų visuomenės kūrybines galias.

Plungės mieste veikia 1 gimnazija, 2 vidurinės mokyklos, 3 pagrindinės mokyklos, 1 pradinė mokykla, jaunimo mokykla, 6 lopšeliai – darželiai. Esamas mokyklų skaičius visiškai užtikrina miesto poreikius, juolab, kad mokinių skaičius Plungės miesto mokyklose dėl mažėjančio gimstamumo pastoviai mažėja,

Siekiant gerinti ugdymo kokybę, būtina atnaujinti mokyklų infrastruktūrą. Kai kurios švietimo įstaigos buvo renovuotos. Pakeisti langai Plungės miesto „Saulės“ gimnazijoje, kapitališkai suremontuota Plungės „Senamiesčio“ vidurinė mokykla, baigiami įgyvendinti Plungės „Babrungo“ pagrindinės mokyklos pastato kapitalinio remonto darbai, tačiau kitoms miesto mokykloms atnaujinti lėšų trūksta. Pastatų energetinis efektyvumas neatitinka nustatytų normų, netenkinami kiti higienos reikalavimai. Siekiant pagerinti mokinių kompiuterinį raštingumą, būtina didinti kompiuterių skaičių mokyklose, atnaujinti kitas mokymo priemones.

Miesto mokykloms taip pat trūksta pedagogų, dalis jų artimiausiu metu išeis į pensiją, todėl jau dabar yra būtina rūpintis pamaina. Mokytojo profesija bei gaunamas atlyginimas ne visada vilioja pasirinkti darbą mokykloje.

Plungės mokiniams sudarytos geros sąlygos lankyti papildomus užsiėmimus; mieste veikia meno, sporto mokyklos, laisvalaikio užimtumo techninės kūrybos ir saviraiškos veiklas vysto Plungės moksleivių namai. Neformalus vaikų ugdymas didina ugdymo kokybę, skatina asmenybės tobulėjimą bei padeda vaikams įgyti reikiamas kompetencijas, todėl jų veikla yra ypač svarbi.

Siekiant užtikrinti darnią miesto plėtrą atitinkančią švietimo paslaugų kokybę, siūlytini šie sprendiniai:

1. Gerinti mokyklų infrastruktūrą, renovuoti pastatus, didinti jų energetinį efektyvumą, kad užtikrinti higienos normų reikalavimus bei kokybiškas mokymosi ir darbo sąlygas.
2. Mokykloms atnaujinti siekti paramos iš Valstybės investicijų programos, Bendrojo lavinimo ir profesinių mokyklų rekonstravimo ir aprūpinimo mokymo priemonėmis 2006–2008 metų programos, Europos Sąjungos struktūrinių fondų, Europos

SPRENDINIAI

- ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų ar kitų fondų, taip pat skirti savivaldybės lėšų.
3. Užtikrinti patogų susisiekimą su mokyklomis naujai formuojamose gyvenamosiose zonose gyvenantiems vaikams.
 4. Didinti kompiuterių skaičių mokyklose.
 5. Gerinti mokyklų apsirūpinimą mokymo priemonėmis, siekiant užtikrinti kokybišką ugdymo procesą.
 6. Mokykliniai suolai ir kėdės turi atitikti vaikų amžių ir ūgį, kaip yra nustatyta higienos normų reikalavimuose. Taip būtų mažinamas mokinių sergamumas laikysenos sutrikimų, stuburo iškrypimo ligomis.
 7. Skatinti mokinių tarpe sveikos mitybos įpročius, užtikrinti kokybišką maistą nemokamą maitinimą gaunantiems moksleiviams.
 8. Atnaujinti mokyklų stadionus, sporto aikštynus, ugdyti sveikos gyvensenos principus mokinių tarpe.
 9. Gerinti mokinių sveikatingumo rodiklius, didesnę dėmesį skiriant fizinio lavinimo pamokoms, papildomiems užsiėmimams ir sporto būreliams.
 10. Siekiant didinti vaikų kompetencijų įgijimo, saviraiškos bei kūrybos galimybes, plėsti neformalaus vaikų ugdymo, papildomų užsiėmimų veiklų spektrą.
 11. Sudaryti sąlygas turiningam mokinių atostogų praleidimui, organizuojant poilsines ir edukacines stovyklas. Pasirūpinti vaikų iš nepasiturinčių šeimų vasaros atostogų praleidimu.
 12. Rengti mokiniams informacinius kursus apie neigiamų socialinių reiškinių (alkoholizmo, narkomanijos, rūkymo, nusikalstamumo ir kt.) žalą asmeniui ir visuomenei.
 13. Suteikti mokiniams aktualią informaciją apie stojimą į kolegijas, universitetus, profesines ar kitas mokyklas, padėti jiems išsirinkti jų žinias, gebėjimus ir asmenybę atitinkančią profesiją.
 14. Kelti mokyklų pedagogų, neformaliojo vaikų švietimo mokytojų profesinę kvalifikaciją.
 15. Siekiant išlaikyti aukštą ugdymo kokybę, ieškoti būdų, kaip pritraukti į mokyklas dirbti trūkstamų specialistų (pvz., suteikiant jiems gyvenamąjį plotą ar kompensacijas jo nuomai).
 16. Didinti vietų skaičių Plungės miesto lopšeliuose – darželiuose.
 17. Siekiant užtikrinti kvalifikuotos darbo jėgos pasiūlą, skatinti rajono gyventojus mokytis „visą gyvenimą“, teikti informaciją apie nuotolinių studijų galimybes, kvalifikacinius kursus, mokymus ir kt.

2.6. Kultūra ir sportas

Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą ir įsiliejus į didžiulę turtingiausių pasaulio valstybių ekonominę erdvę, labai svarbu išsaugoti kultūros savitumą. Todėl dar vienas darnaus vystymosi prioritetas yra Lietuvos valstybės, jos etninių regionų, tautinių mažumų kultūrinio savitumo ir tapatumo išsaugojimas. Valstybės ir savivaldybių institucijos sudaro sąlygas šalies gyventojams naudotis kultūros paslaugomis, dalyvauti kultūriniame gyvenime. Šalies gyventojų kultūrinė veikla, dalyvavimas mėgėjų kūrybinėje veikloje išreiškia visuomenės aktyvumą, jos poreikius ir vertybines nuostatas.

Plungės miesto gyventojų meninius poreikius užtikrina Plungės kultūros centras. Per metus kultūros darbuotojai suorganizuoja per 350 įvairiausių renginių, parodų, paskaitų, kuriuose apsilanko per 180 tūkstančių žiūrovų. Plungės kultūros centras vykdo net 19 tęstinių meno ir 8 edukacines programas. Miesto gyventojai noriai lanko kultūros centro organizuojamus renginius. Aktyvesnei kultūros sklaidai trūksta darbuotojų, kuriuos ne itin vilioja gana menki atlyginimai bei nepatenkinamos darbo sąlygos.

Svarbų vaidmenį miesto kultūriniam gyvenimui daro Plungės Viešoji biblioteka. Literatūros populiarinimui bibliotekoje nuolat pristatomos įvairių rašytojų, poetų knygos, atidaromos tautodailininkų darbų parodos, vaikams organizuojami kūrybiniai penktadieniai, įvairūs konkursai. Artimiausiu metu į naujas patalpas Vaižganto g. 81 persikels bibliotekos miesto filialas, tuo tarpu Viešosios bibliotekos ir vaikų skyriaus pastatų būklės gerinimo klausimas išlieka aktualus. Bibliotekos fondai yra pasenę, trūksta naujausių populiariausių leidinių, finansavimas dokumentams įsigyti yra nepakankamas. Skaitytojai yra įrašomi į eilę ir norimo leidinio turi laukti po kelis mėnesius. Daugėja studijuojančių, persikvalifikuojančių gyventojų, vyksta darbuotojų atestacijos, žmonės kelia kvalifikaciją, todėl nepakanka knygų ekonomikos, teisės, sociologijos, psichologijos, socialinių mokslų temomis. Pagal Tarptautinės bibliotekų asociacijų ir institucijų federacijos (IFLA) tarptautinius standartus, bibliotekos kasmet turi papildyti bent 10%, kai tuo tarpu Plungės viešojoje bibliotekoje šis rodiklis siekia tik 4,4%.

Žmogaus sveikatos stiprinimas – vienas iš svarbiausių kūno kultūros uždavinių. Fizinė veikla reikia užsiimti tikslingai, sistemingai ir nuosekliai, nes ji skatina poreikį judėti, žadina teigiamas emocijas, ugdo dorovines nuostatas. Plungėje gyvenantys asmenys turi geras sąlygas profesionaliai ar mėgėjiškai sportuoti, mieste veiklą vykdo 21 sporto klubas ir 1 sporto mokykla, yra 6 stadionai, 8 sporto salės, 10 krepšinio, 2 teniso aikštelės, irklavimo sporto bazė.

Siekiant užtikrinti Plungės miesto gyventojams gerą kultūrinės veiklos bei sporto sąlygas, siūlomi šie sprendiniai:

SPRENDINIAI

1. Atnaujinti Plungės kultūros centro materialinę bazę ir įrangą, siekiant gerinti renginių kokybę ir meno kolektyvų veiklos sąlygas.
2. Skatinti Plungės gyventojus dalyvauti meno kolektyvų veikloje, miesto kultūriniame gyvenime.
3. Didinti vaikų ir jaunimo skaičių meno kolektyvuose, plėtoti bendradarbiavimą su miesto mokyklomis, vykdyti bendras kultūrinės – edukacines programas.
4. Plėtoti krašto etnografinį ir kultūrinį savitumą pabrėžiančius renginius, tradiciniais tapusius festivalius.
5. Ugdyti jaunimo ir kitų amžiaus grupių žmonių domėjimąsi kultūra, menu.
6. Kelti kultūros darbuotojų profesinę kvalifikaciją, spręsti trūkstamų darbuotojų klausimą.
7. Kultūros renginiams, menininkų plenerams ir pan. išnaudoti Plungės M. Oginskio dvaro sodybos ansamblį.
8. Kryptingai formuoti teisingą miesto gyventojų požiūrį į kultūrą, meno vertybes, krašto materialines ir dvasines kultūros vertybes.
9. Didinti Žemaičių dailės muziejaus finansavimą, kuris kaupia, saugo ir eksponuoja Žemaitijos regiono dailės ir Plungės krašto materialines ir dvasines kultūros vertybes, tiria krašto praeitį.
10. Spręsti Plungės viešosios bibliotekos ir vaikų literatūros skyriaus pastatų atnaujinimo klausimą: viešąją biblioteką numatyta iškelti į Plungės M. Oginskio dvaro sodybos ansamblio laikrodinę – oranžeriją, prieš tai ją atstačius, restauravus bei pritaikius viešajai bibliotekai. Tuo tarpu esamose viešosios bibliotekos patalpose įsikurtų vaikų literatūros skyrius.
11. Bibliotekų infrastruktūros atnaujinimas susijęs ir su poreikiu gerinti bibliotekininkų darbo sąlygas, siekiant juos skatinti pasirinkti šią specialybę.
12. Kelti bibliotekininkų profesinę kvalifikaciją, skirti lėšų jų mokymams dirbti su informacinėmis technologijomis – šios žinios vėliau būtų perduodamos įstaigų lankytojams.
13. Didinti bibliotekos fondus, gerinti knygų atnaujinimo procentą, ypatingą dėmesį skiriant literatūrai ekonomikos, teisės, sociologijos, psichologijos, socialinių mokslų temomis, kurių paklausa auga daugėjant studijuojančių, persikvalifikuojančių ar keliančių kvalifikaciją gyventojų skaičiui.
14. Populiarinant literatūrą, bibliotekose reikia ir toliau vykdyti knygų pristatymus, susitikimus su rašytojais bei kitais žinomais visuomenės žmonėmis, taip pat kitą švietėjišką veiklą ar kultūrinius renginius.

SPRENDINIAI

15. Naujai formuojamose gyvenvietėse įrengti sporto aikštynus, taip pat rekonstruoti esamus miesto stadionus, kitą poilsio ir laisvalaikio praleidimo infrastruktūrą.
16. Skatinti mokinius ir kitus miesto gyventojus lankyti Plungės sporto mokyklą, veikiančius sporto klubus, formuoti teisingą požiūrį į sveikos gyvensenos, aktyvios fizinės veiklos principus.
17. Remti perspektyvius miesto sportininkus, komandas, sporto klubus.
18. Rekonstruoti bei išnaudoti sporto veikloms Plungės irklavimo bazę, ieškoti finansavimo šaltinių modernaus sporto komplekso Plungės mieste statybai.

2.7. Sveikatos apsauga

Gyventojų sveikatos gerinimas ir tinkamos sveikatos priežiūros užtikrinimas yra svarbi šalies ekonominio augimo sąlyga. Visuomenės sveikatos būklė tiesiogiai lemia gyvenimo kokybę, darbo išteklių apimtį ir jų produktyvumą, o vidutinio amžiaus žmonių sergamumas ir mirtingumas reiškia žmogiškojo kapitalo praradimą. Todėl yra būtina atitinkamą dėmesį skirti gyventojų sveikatingumo rodiklių gerinimui.

Plungės mieste pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikia VšĮ Plungės pirminės sveikatos priežiūros centras bei 3 privačios sveikatos priežiūros įstaigos: A.Klišonio komercinė firma "Inesa", A.Zamulskio gydymo įmonė "Pulsas" ir UAB "Plungės sveikatos centras". Greitosios medicininės pagalbos paslaugas teikia VšĮ Plungės pirminės sveikatos priežiūros centras. Plungės sveikatos priežiūros įstaigoms trūksta bendrosios praktikos gydytojų, gydytojų odontologų, gydytojų akušerių – ginekologų, gydytojų chirurgų. Siekiant gerinti teikiamų paslaugų kokybę, reikia atnaujinti ir turimą medicininę įrangą.

VšĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninėje, aptarnaujančioje tiek miesto, tiek rajono gyventojus, 2007 m. pradžioje buvo 165 lovos. Per keletą pastarųjų metų lovų skaičius sumažintas iki optimalaus.

Pastaraisiais metais suaugusių Plungės gyventojų sergamumo rodikliai didėja, jie vis dažniau lankosi pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigose. Tai liudija apie poreikį imtis aktyvių veiksmų jų sveikatos būklei pagerinti.

Siekiant gerinti Plungės miesto gyventojų sveikatingumo rodiklius siūlomi šie sprendiniai:

1. Naudojantis Europos Sąjungos struktūrinių fondų, Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų programos bei kitų fondų teikiama finansine parama, būtina atnaujinti Plungės miesto asmens sveikatos priežiūros įstaigų, ligoninės materialinę bazę, įsigyti modernios, šiuolaikiškos medicininės aparatūros, atlikti patalpų rekonstrukcijos darbus.

SPRENDINIAI

2. Užtikrinti kokybišką asmens sveikatos priežiūros, greitosios medicininės pagalbos paslaugų prieinamumą naujai formuojamų Plungės miesto gyvenamųjų teritorijų gyventojams, sudaryti geras sąlygas į jas nuvykti savo ar viešuoju transportu.
3. Didžiausią įtaką visuomenės sveikatos būklei turi žmonių gyvenama, todėl būtina gyventojams diegti sveikos gyvensenos nuostatas, ypatingą dėmesį skiriant vaikų ir jaunimo švietėjiškoms kampanijoms.
4. Vykdyti ankstyvos ligų diagnostikos programas, ypatingą dėmesį skiriant ligoms, kurios yra sunkiai pagydomos arba pasižymi dideliu mirtingumo rodikliu (pvz., kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai ir pan.), skatinti gyventojus nuolat tikrintis sveikatą.
5. Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis, nemažą įtaką žmonių sveikatai turi juos supanti gyvenamoji aplinka, todėl naujai formuojamos gyvenvietės turi pasižymėti aukšta gyvenimo kokybe, taršos šaltinių, didelių pramonės įmonių, galinčių turėti neigiamą poveikį visuomenei, nebuvimu arti jų, taip pat jos turi būti nutolusios nuo intensyviai naudojamų kelių ir pan.
6. Siekiant užkirsti kelią tolimesnių neigiamų socialinių padarinių plitimui, būtina numatyti lėšų, efektyvioms priemonėms kovoti su gyventojų sergamumu sunkiai pagydomomis priklausomybės ligomis, taip pat vykdyti švietėjišką veiklą, siekiant informuoti apie neigiamą alkoholio, narkotikų, tabako žalą sveikatai.
7. Savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigose kurti elektroninės registracijos sistemą, elektroninę paciento medicininę kortelę.

2.8. Socialinė rūpyba

Vienas pagrindinių socialinės paramos tikslų – padėti tenkinti būtiniausius poreikius tiems žmonėms, kurių gaunamos pajamos yra nepakankamos, o gebėjimas pasirūpinti savimi dėl objektyvių, nuo jų nepriklausančių priežasčių yra ribotas. Todėl ir šeimoms bei vaikams yra mokamos socialinės išmokos ir teikiamos socialinės garantijos bei lengvatos. Prioritetinės socialinės apsaugos sritys, kurioms turi būti skiriamas didžiausias dėmesys yra skurdo mažinimas, vaiko teisių apsauga, šeimos institucijos stiprinimas, neįgaliųjų integracija.

Socialines paslaugas Plungės miesto ir rajono gyventojams teikia kelios įstaigos. Plungės socialinių paslaugų centras teikia Dienos užimtumo paslaugas protinę negalią turintiems žmonėms, dienos užimtumo paslaugas psichinę negalią turintiems asmenims, nemokamo maitinimo paslaugas labdaros valgykloje, taip pat socialinės priežiūros paslaugas namuose bei specialaus transporto paslaugos neįgaliesiems. Laikino gyvenimo paslaugas teikia Plungės nakvynės namai. Vaikų darželyje / lopšelyje „Pasaka“ socialinės priežiūros paslaugos teikiamos neįgaliems vaikams. Vyresnio amžiaus žmonės apgyvendinami globos namuose. Paslaugas socialinės rizikos šeimoms ir jų vaikams teikia Viešoji įstaiga Plungės vaikų globos agentūra Cyrulis.

Nors pastaraisiais metais dėl gerėjančios ekonominės situacijos socialinių pašalpų gavėjų skaičius gerokai sumažėjo, tačiau gyventojų amžiaus struktūros pokyčiai, tradicinės šeimos institucijos transformacija, spartėjantis gyvenimo tempas, emigracija įtakoja vis naujų socialinių paslaugų poreikį. Todėl siekiant užtikrinti efektyviai veikiančią socialinės rūpybos sistemą, siūlomi šie sprendiniai:

1. Plėsti namuose teikiamų socialinių paslaugų spektrą ir prieinamumą.
2. Vystyti vaikų ir jaunimo, neįgaliųjų vyresnio amžiaus asmenų dienos užimtumo ir laikinosios priežiūros paslaugas.
3. Teikti pagalbą vaikams iš socialinės rizikos šeimų, skirti dėmesį jų mokymuisi, organizuoti užimtumą atostogų metu.
4. Įvertinti, kiek mieste yra vaikų, kurių vienas ar abu tėvai yra išvykę uždarbiauti į užsienį ir teikti tokiems vaikams ar juos prižiūrintiems asmenims reikalingą socialinę pagalbą.
5. Didinti socialinių darbuotojų skaičių, kelti jų kvalifikaciją.
6. Įsigyti papildomo specialaus transporto neįgaliųjų žmonių poreikių tenkinimui, optimizuoti ir plėsti transporto paslaugų teikimą paslaugų namuose gavėjams.
7. Organizuoti seminarus, paskaitas priklausomybės ligų temomis medicinos, policijos, švietimo, socialinių įstaigų ir kt. darbuotojams, moksleiviams ir pan.

SPRENDINIAI

8. Bendradarbiaujant su miesto mokyklomis, parengti ir įgyvendinti nepilnamečių asmenų narkotinių medžiagų, alkoholio vartojimo prevencijos programas.
9. Prevencinėmis priemonėmis, bendradarbiaujant su policija, mažinti nepilnamečių asmenų nusikalstamumą, bei siekti juos efektyviai integruoti į visuomenę.
10. Bendradarbiaujant su darbo birža, Plungės žemės ūkio ir verslo mokykla, verslo subjektais, parengti nekvalifikuotų, neįgaliųjų, asmenų, grįžusių iš įkalinimo įstaigų integracijos į visuomenę bei darbo rinką programas.
11. Svarstyti psichologinės pagalbos telefonu tarnybos steigimą, arba informuoti apie jau veikiančių tarnybų kontaktus, telefonų numerius.

3. PLUNGĖS MIESTO GAMTINĖ APLINKA, REKREACIJOS PLĖTOJIMAS

Plungės miesto želdynų sistemos ir kitos gamtinės aplinkos tolesniam racionalaus vystymo ir naudojimo užtikrinimui skiriamos keturios sprendinių grupės, kuriomis siekiama apibrėžti gamtinio karkaso tęstinumą miesto ir kaimo aplinkoje, racionalų želdynų išdėstymą mieste ir urboekologinių funkcijų atlikimą, numatyti reikalingus želdynų tvarkymo režimus, teises ir želdynų priežiūros priemones, kurios leis sumažinti galimų konfliktų skaičių ateityje.

1. Siekiant išlaikyti ir išsaugoti esamą natūralaus kraštovaizdžio pobūdį bei pagausinti kraštovaizdžio natūralumą atkuriančius elementus, formuojant stabilesnę gamtinę karkasą, yra būtina:

- 1.1. Suformuoti želdynus Babrungo upės slėnyje. Siekiant gausinti natūralius kraštovaizdžio elementus ir biologinę įvairovę mieste, šiuose želdynuose reikia veisti medžių ir kitų augalų rūšis natūraliai augančias regione.
- 1.2. Numatytose maudymosi vietų zonose įrengti tam pritaikytą infrastruktūrą užtikrinančią švarios aplinkos palaikymą.
- 1.3. Įkurti šalia Plungės parko esančioje Žaliosios – Šlaito – Birutės gatvių teritorijoje parką.
- 1.4. Nemažinti priemiesčio miškų plotų. Šie miškai yra svarbūs Plungės miesto ekologiniam stabilumui ir gamtiniam karkasui.

2. Siekiant racionaliai išdėstyti Plungės mieste želdynų plotus, pagerinti miesto ekologinę būklę ir tenkinti miestiečių rekreacinius poreikius artimojoje aplinkoje, būtina:

- 2.1. Nemažinti jau esančių bendrojo naudojimo želdynų plotų.
- 2.2. Suformuoti bent šešis naujus miesto skverus teritorijose, kuriose trūksta želdynų. Skveruose reikia įveisti sumedėjusią augmeniją ir žėlinius, suformuoti rekreacinę infrastruktūrą, kuri užtikrintų galimybes miestiečiams ilsėtis šiuose skveruose.
- 2.3. Laikytis priklausomųjų želdynų normatyvų, numatytų ne želdynų paskirties žemės sklypuose.
- 2.4. Plungės mieste gamtinės bendrojo naudojimo teritorijos turi užimti ne mažiau kaip 20 proc. miesto teritorijos.
- 2.5. Plungės mieste esami ir numatomi rekreacinės paskirties želdynai užima 442 ha (16,6 proc.), o vandenys užima 119,4 ha (4,5 proc.) miesto teritorijos. Svarbias

SPRENDINIAI

urboekologines funkcijas atlieka vakarinėje ir pietinėje Plungės pusėse išsidėstę priemiesčio miškai, užimantys 755 ha plotą.

3. Želdynams taikomi tvarkymo režimai:

- 3.1. Plungės mieste želdynams taikomi trijų tipų tvarkymo režimai: palaikomasis, plėtojamasis ir pertvarkomasis. Palaikomojo tvarkymo režimo teritorijose siekiama išlaikyti esamas želdynų funkcijas ir struktūras, užtikrinti jų tvarkymą ir nekeisti nusistovėjusių struktūrų ir naudojimo pobūdžio. Plėtojamajo tvarkymo režimo teritorijose siekiama išplėtoti esamas želdynų funkcijas, pritaikant papildomą apželdinimą ir (arba) infrastruktūros įrengimą. Pertvarkomojo tvarkymo režimo teritorijose siekiama sukurti naujus želdynus arba pakeisti esamų želdynų funkcijas.
- 3.2. Plungės mieste išskiriamos keturių tipų palaikomojo tvarkymo režimo teritorijos:
 - 1) A1 – gerai įrengti želdynai, kurių tvarkymas turi likti toks pats;
 - 1) A2 – miesto kapinės, kurios sudaro atskirą miesto želdynų kategoriją, jose nenumatoma jokių pertvarkymų;
 - 1) A3 – apsauginės paskirties želdynai, kurių tvarkymas gali išlikti nepakitęs, ilgainiui galimas papildomas želdinimas;
 - 1) A4 – priemiesčių miškai ir miškai, kurių teritorijos patenka į Plungės miestą. Miškų teritorijose neplanuojami jokie pakeitimai, šios teritorijos yra svarbios miesto ekologiniam stabilumui, todėl turi išlikti nepakitusios.
- 3.3. Plungės mieste išskiriamos dviejų tipų plėtojamajo tvarkymo režimo teritorijos:
 - 1) B1 – esantys miesto želdynai, kurie yra nepakankamai apželdinti. Šiuose želdynuose turi būti gausinami želdiniai bei plėtojama rekreacinė infrastruktūra.
 - 1) B2 – aktyvaus poilsio zona, kurioje reikia gerinti aikštyno būklę bei sudaryti geresnes sąlygas miestiečiams sportuoti.
 - 1) B3 – pasauginės paskirties želdynai, kuriuose yra būtinas papildomas želdinių įveisimas.
- 3.4. Plungės mieste išskiriamos dviejų tipų pertvarkomojo tvarkymo režimo teritorijos:
 - 1) C1 – žalioji juosta, einanti Babrungo upės slėniu. Tai naujas miesto želdynas, kuris turi patenkinti visų miestiečių rekreacinius poreikius. Šiose teritorijoje turi būti įveisiami regionui būdingi augalai.
 - 1) C2 – naujai formuojami miesto želdynai (skverai, parkai).

4. Siekiant užtikrinti pilnavertės želdynų sistemos suformavimą, tolesnę efektyvią priežiūrą ir norint ateityje išvengti galimų teisinių konfliktų, būtina:

- 4.1. Plungės miesto želdynams parengti Želdyno kūrimo ir tvarkymo projektus.
- 4.2. Rengti detaliuosius želdynų planus, siekiant užfiksuoti tikslias želdynams skirtų sklypų ribas, numatyti rekreacinę infrastruktūrą.
- 4.3. Rengiant detaliuosius planus teritorijoms prie vandens telkinių, detaliuosiuose planuose pažymėti vandens apsaugos zonas ir juostas.
- 4.4. Sukurti želdynų ir želdinių stebėsenos (monitoringo) sistemą, pagal kurią būtų periodiškai inventorizuojami želdynai ir želdiniai, stebima jų kokybė bei būklė.
- 4.5. Rengiant Plungės miesto atskirų dalių detaliuosius planus numatyti apželdinimą planuojamoje teritorijoje, ypatingą dėmesį skiriant gatvių želdiniams.
- 4.6. Kelti želdynus prižiūrinčių darbuotojų kvalifikaciją tam skirtais mokymais.

Detalieji planai rengiami visoje miesto teritorijoje šiais atvejais:

- 1) visoms teritorijoms, kuriose bendrajame plane numatyta plėtra;
- 2) kai yra formuojami žemės sklypai naujų statinių statybai ar kitai ne žemės ir miškų veiklai plėtoti;
- 3) kai keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis statinių statybai ir kitai veiklai plėtoti;
- 4) kai keičiamas bent vienas iš šių privalomų teritorijų tvarkymo ir naudojimo režimo reikalavimų: teritorijos (žemės sklypo) naudojimo būdas ir (ar) pobūdis, leistinas pastatų aukštis, leistinas sklypo užstatymo tankumas, leistinas sklypo užstatymo intensyvumas (kiti teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimo reikalavimai, jei jie nepažeidžia įstatymų ar kitų teisės aktų ir juos nustačiusi institucija raštu pritaria, gali būti tikslinami statybos techninio projekto rengimo metu);
- 5) kai žemės sklypai padalijami, atidalijami (išskyrus, kai pagal įstatymus privačios žemės sklypus dalinti dalimis neleidžiama) ar sujungiami;
- 6) kai keičiamos naudojamų žemės sklypų ribos ir plotas;
- 7) kai žemės sklypai formuojami prie naudojamų statinių.

Detalieji planai nerengiami, jeigu numatomiems statyti statiniams statybos leidimas yra nereikalingas, taip pat, kai statant statinius žemės sklypo tvarkymo ir naudojimo režimas yra nekeičiamas ir jeigu tai numatyta kituose įstatymuose.

SPRENDINIAI

Naudojamų gretimų žemės sklypų ribas ir plotą be detaliojo plano galima keisti, jei toks keitimas nesiejamas su naujo sklypo suformavimu ar žemės ploto padidinimu laisvoje valstybinėje žemėje, taip pat teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimo pakeitimu.

4. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS SPRENDINIAI

4.1. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų reikšmė ir integracija į savivaldybės plėtrą

Plungės miesto bendrojo plano kultūros paveldo dalis nustato kultūros vertybių apsaugos principus Plungės mieste ir planuojamoje jo teritorinės plėtros zonoje. Kultūros paveldo dalies sprendiniai atitinka Lietuvos nacionalinės darnaus vystymosi strategijos nustatytą kultūros paveldo apsaugos (str. 23.11; Žin., 2003, Nr. 89-2039) nuostatą, teigiančią, kad Lietuvos kultūrinio savitumo išsaugojimas yra vienas iš Lietuvos darnaus vystymosi prioritetų. Pateikiami sprendiniai atitinka Lietuvos teritorijos bendrojo plano (Žin., 2002, Nr. 110-4852) kultūros paveldo apsaugos dalies sprendinius, kultūros paveldo išsaugojimą ir panaudojimą traktuojančius kaip paskatą vietovės ekonominei plėtrai (1 str., 3 sk.) bei Plungės miesto bendrojo plano kultūros paveldo dalis parengta pagal Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 2004, Nr. 153-5571) bei kitų kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančių nacionalinių ir Lietuvos ratifikuotų tarptautinių teisės aktų reikalavimus. Kultūros paveldo sprendiniai atitinka Plungės rajono strateginio plėtros plano 2002-2010 metams (Plungės rajono savivaldybės tarybos 2003 m. kovo 20 d. sprendimas Nr.T1-40) nuostatas.

Pateikiami sprendiniai yra siejami su gamtos paveldo apsauga ir atitinka aplinkos tvarkymo tikslus, nustatytus Europos kraštovaizdžio konvencijoje (Žin., 2002, Nr. 104-4621):

- 1) įteisinti kraštovaizdį kaip svarbią žmonės supančios aplinkos sudedamąją dalį, jų bendro kultūros ir gamtos paveldo apraišką bei jų savasties pagrindą (5a str.);
- 2) integruoti kraštovaizdį kaip reiškinį į savo teritorijų ir miestų planavimo politiką bei savo kultūros, aplinkos, žemės ūkio, socialinę ir ekonominę politiką, taip pat į kiekvieną kitą politikos sritį, galinčią turėti poveikio kraštovaizdžiui (5d str.);
- 3) nustatytus kraštovaizdžius įvertinti atsižvelgiant į suinteresuotų dalyvių ir atitinkamos gyventojų grupės jiems priskiriamą ypatingą vertę (6Cb str.).

Sprendiniais įtvirtinama darnios plėtros koncepcija siekia vertingiausių objektų išsaugojimo skatinant jų naudojimą visuomenės reikmėms. Pasirinkta decentralizuotos koncentracijos plėtros kryptis įgalina sutelkti apsaugos resursus ir pastangas kompleksine kultūrine verte pasižyminčiose teritorijose. Miesto bendrojo plano sprendiniai sudaro prielaidas integruoti kultūros ir gamtos paveldo apsaugą, atgaivinti ir labiau pritaikyti viešajai kultūrinei paskirčiai didžiausia kultūrine verte pasižyminčias miesto ir jo planuojamos teritorinės plėtros zonos dalis.

4.2. Saugomi nekilnojamojo kultūros paveldo objektai ir vertingosios savybės

Plungės miesto bendrojo plano sprendiniai yra parengti įvertinus miesto istorinį kultūrinį ir estetinį kraštovaizdinį potencialą. Nustatyta, kad Plungės miesto kultūros paveldui būdinga ryški urbanistinė, kraštovaizdinė, architektūrinė ir meninė vertė. Urbanistinės struktūros savitumą žymia dalimi lemia urbanistinės ir gamtinės struktūrų integralumas: svarbiausių architektūrinių dominančių lokalizacija ant centrinėje dalyje esančio kalnagūbrio, kitų svarbių kultūros paveldo vertybių susiformavimas vaizdingame Babruno upės slėnyje ir paslėnyje. Plungės miesto istorinio centro urbanistinę meninę raišką žymia dalimi įtakoja išlikusi radialinio plano struktūra. Istorinio centro patrauklumą didina tipologinė kultūros paveldo objektų įvairovė, gana gera daugumos jų fizinė būklė.

Didžiausiu kultūriniu pažintiniu potencialu Plungės mieste istorinis centras ir miesto vakarinėje dalyje sakralinio dailės ir mitologijos paveldo sankaupa. Istoriniame centre yra išlikę į Kultūros vertybių registrą įrašyti didele kultūrine verte pasižymintys statinių kompleksai: Plungės M. Oginskio dvaro sodyba ir Šv. Jono Krikštytojo bažnyčios pastatų kompleksas. Dvaro sodyba su parku išsiskiria labai didele urbanistine, architektūrine, kraštovaizdine verte. Bažnyčios statinių kompleksas pasižymi ryškia architektūrine, archeologine ir istorine bei menine verte (šventoriuje esančios nekilnojamosios kultūros vertybės: Plungės kapinynas, paminklas 1940-1953 m. kankinių atminimui, stogastulpis su Jono Krikštytojo skulptūrine kompozicija ir paminklas Lietuvos krikšto 600 m. jubiliejui).

Reikšmingi ir kiti Plungės miesto centro istorinio kultūrinio potencialo elementai. Istorinės memorialinės vertės aspektu svarbūs yra gyvenamieji namai, susiję su išskirtinės svarbos kūrėjais - namas Vytauto g. 26, kuriame 1909 m. gyveno M. K. Čiurlionis ir S. Čiurlionienė-Kymantaitė, ir namas S. Dariaus ir S. Girėno g. 23, kuriame gyveno muziejininkas ir poetas Pranas Genys. Miesto kultūriniam tapatumui itin reikšmingi centre esantys atkurti monumentai - Šv. Florijono skulptūra ir Laisvės paminklas. Svarbiais urbanistiniais istorinio centro aplinkos elementais, jo raidos savitumo simboliais yra Geležinkelio tiltas Žemaitės g. ir Žydu senųjų kapinių dalis Minijos g.

Vakarinėje Plungės miesto dalyje vaizdingame Babruno upės slėnyje yra susiklosčiusi laidojimo ir mitologijos paveldo objektų sankaupa, kurią sudaro du piliakalniai: Plungės (vadinamas Pabrėžos pilale) ir Piliakalnis II (vadinamas Pilale), Lurdo Švč. M. Marijos skulptūros grotas su mitologiniu akmeniu ir Senosios kapinės (Birutės g.) su jose stovinčia Visų Šventųjų koplyčia. Saugotinas miesto kapinėse esantis į Nekilnojamojo kultūros vertybių registrą įrašytas paminklas fašizmo aukoms bei dailės kūriniai, pasižymintys etnokultūrine verte:

SPRENDINIAI

koplytėlė su Marijos Maloningosios ir Marijos Sopulingosios skulptūromis ir koplytėlė su ornamentuotu kryželiu ir Jėzaus krikšto skulptūra.

4.3. Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų tvarkymo kryptys ir naudojimo prioritetai

Prioritetiniai tvarkytinas istorinis Plungės miesto centras ir Plungės dvaro sodyba kaip jo reikšmingiausias ir didžiausių tvarkybos bei priežiūros lėšų ir pastangų reikalaujantis nekilnojamojo kultūros paveldo kompleksas.

Plėtojant istorinį miesto centrą saugomos nekilnojamojo kultūros paveldo objektų vertingosios savybės ir autentiškumas, erdvinis kompozicinis vaidmuo, tinkamos jų apžvalgos sąlygos. Saugotinas dominuojantis Bažnyčios ir jos varpinės vaidmuo miesto istorinio centro erdvių struktūroje, miesto siluete.

Plungės miesto istorinio centro riboms ir tvarkybos bei naudojimo reikalavimams nustatyti tikslinga parengti jo teritorijos specialųjį apsaugos planą. Tikslinga, kad specialusis miesto istorinio centro planas apimtų ir vakarinėje Babrungo upės slėnio dalyje susiklosčiusią archeologijos, architektūros ir dailės vertybių sandraupą.

Prioritetas teiktinas visų kultūros paveldo objektų integracijai į miesto gyvenimą. Nustatyta, kad Bažnyčios pastatų kompleksas, Senujų kapinių koplyčia, Žydų senujų kapinių dalis saugomi viešajam pažinimui ir naudojimui bei viešajai pagarbai. Piliakalnis, vadinamas Pabrėžos pilale, naudojamas moksliniam pažinimui bei viešajam pažinimui ir naudojimui. Plungės dvaro sodybos statiniai: rūmai, abi ofisinės, žirgynas, parko vartai, skalbykla, oranžerija, sargo namas, advokatų namas, prižiūrėtojų namas bei parkas, taip pat ir Geležinkelio tiltas per Babrungo upę, namai Vytauto g. 26 ir S. Dariaus ir S. Girėno g. 23 bei Lurdo grote esantis mitologinis akmuo su "Karvės pėda" yra saugomi viešajam pažinimui ir naudojimui. Babrungo dvarvietė ir Plungės kapinynas saugomi moksliniam pažinimui.

Žymiai didesnės lėšos turi būti skiriamos Plungės dvaro sodybos tvarkybai ir priežiūrai. Tikslinga rengti kultūros vertybių apsaugos programas ir projektus telkti valstybės ir savivaldybės lėšas jo išsaugojimui ir atgaivinimui bei ES struktūrinių fondų paramai gauti. Stiprintina dvaro sodyboje įsikūrusio Žemaitijos regioninio kultūros centro veikla, susieta su veiksmingesniu sodybos naudojimu kultūriniam pažintiniam (edukaciniam pažintiniam, rekreaciniam, konferencijų) turizmui ir vietos bendruomenės visuomeninėms kultūrinėms reikmėms.

Plungės miesto bendrajame plane pateikiamos saugomų objektų kultūrinės vertės išsaugojimo nuostatos turėtų būti konkretizuojamos teritorijos apsaugos specialiaisiais planais ir individualiais apsaugos reglamentais (tipiniais reglamentais, jei individualūs reglamentai

SPRENDINIAI

neparengti). Individualūs apsaugos reglamentai sudaromi ir išduodami jų valdytojams per 20 darbo dienų nuo valdytojų raštiškų prašymų gavimo dienos Kultūros paveldo departamente (jo teritoriniame padalinyje) ar Savivaldybės paveldosaugos padalinyje (LR Kultūros ministro 2005 m. balandžio 19 d. įsakymas Nr. IV-154 Dėl nekilnojamojo kultūros paveldo objekto pavyzdinio apsaugos reglamento patvirtinimo).

Skelbiamų saugomais kultūros paveldo objektų ir steigiamų saugomų vietovių teritorijų, apsaugos zonų riboms nustatyti ar pakeisti rengiami apsaugos specialieji planai. Kultūros paveldo vertybių apsauga ir naudojimas vykdomi pagal specialiuosius teritorijų planavimo dokumentus, strateginius planus, tikslines programas ir tvarkomuosius paveldosaugos darbų projektus. Jei objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, apsaugos zonos nėra nustatytos, joms taikomi LR Nekilnojamųjų kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 2004, Nr. 153-5571) 9 str. 5 p. reikalavimai.

Visų objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, teritorijoms ir jų apsaugos zonoms yra taikomi LR vyriausybės Specialiųjų Žemės ir miško naudojimo sąlygų XIX p. reikalavimai (Žin., 1992 08 10, Nr. 22-652). Į Kultūros vertybių registrą įrašytos Plungės miesto kapinės tvarkomos pagal Kapinių tvarkymo taisyklės (Žin., 2006, Nr.22-695).

Nustačius, kad Plungės mieste yra daugiau objektų, svarbių miesto kultūros paveldo savitumo aspektu, savivaldybė turi priimti sprendimą inicijuoti jų skelbimą saugomais. Priėmus sprendimą inicijuoti kultūros paveldo objekto skelbimą saugomu, gali iki 6 mėnesių būti apriboti ar uždrausti darbai, kurie pačiame objekte, jo teritorijoje ar apsaugos zonoje galėtų pažeisti vertingąsias savybes. Jei teritorija ir apsaugos zona nenustatytos, apriboti ar uždrausti darbus galima iki 250 metrų atstumu nuo objekto. Jeigu dėl nepalankių klimato sąlygų trūkstami tyrimai neatliekami, terminas gali būti pratęstas iki 8 mėnesių (12 str. 5 p., LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas; Žin., 2004, Nr.153-5571). Per šį terminą šio įstatymo nustatyta tvarka turi būti atlikti trūkstami tyrimai, parengtas ir suderintas teritorijos ir apsaugos zonos ribų projektas, reikalui esant, statinys užkonservuotas ir atlikti kiti kultūros paveldo objekto skelbimo saugomu procedūros veiksmai.

Nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimo priemonės turi apimti ir vietos bendruomenės rėmimo būdus. Tikslinga numatyti ir įgyvendinti socialinės plėtros priemones, skirtas Plungės miesto bendruomenei įtraukti į teritorijų planavimo ir kultūros paveldo saugojimą. Turi būti parengtas ir įdiegtas privačių lėšų, panaudotų visuomenei prieinamų registruotų kultūros paveldo objektų tvarkybai, kompensavimo mechanizmas. Tikslinga parengti ir įteikti nekilnojamojo kultūros paveldo objektų savininkams ir naudotojams šių objektų vertės išsaugojimo ir naudojimo rekomendacijas.

SPRENDINIAI

Bendrojo plano kultūros paveldo apsaugos sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringas) turi būti vykdoma pagal periodiškumo ir detalumo reikalavimus, nustatytus pagal kultūros paveldo objektų būklę, tipologiją, teisinę priklausomybę. Stebėsenos rezultatai: stebėjimo ir fiksavimo duomenys, vertingąsias savybes naikinančių ar žalojančių poveikių vertinimas, apibendrinimas ir prognozavimas, turi būti teikiami už kultūros paveldo apsaugą ir teritorijų planavimą atsakingoms institucijoms.

5. PLUNGĖS MIESTO SUSISIEKIMO SISTEMOS VYSTYMAS

Plungės miestas yra patogioje geografinėje padėtyje rajono teritorijos centre, netoli Baltijos pajūrio. Perspektyvoje pagrindiniai Plungės miesto išorės transportiniai ryšiai išliks su Telšiais, Palanga, Klaipėda, Mažeikiais, Šiauliais.

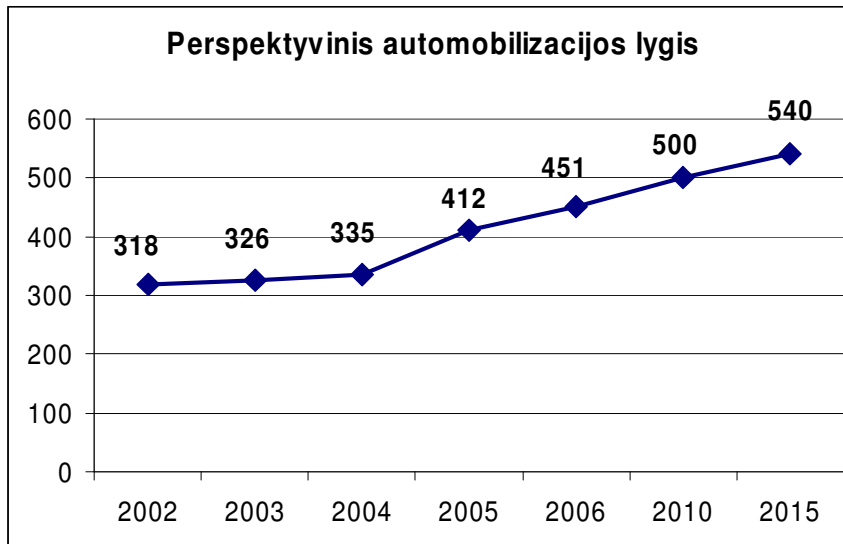
Plungės miesto susisiekimo infrastruktūros vystymas turi užtikrinti patogų keleivių ir krovinių vežimą įvairiomis transporto rūšimis mieste bei gerus transportinius ryšius su visos Lietuvos susisiekimo tinklu. Pagrindinį dėmesį reikia skirti tranzitinių krovinių srautų eliminavimui iš miesto teritorijos, geram gyventojų transportiniam aptarnavimui, turizmo bei pramonės industrijos aptarnavimui. Miesto susisiekimo sistema turi dirbti su minimaliu neigiamu poveikiu aplinkai.

Šalia Plungės miesto teritorijos praeinanti magistralė A11 Šiauliai–Palanga užtikrina tranzitinius krovinių ir keleivių vežimus bei gerą jų pasiskirstymą visame rajone. Šis magistralinis kelias turi teigiamą įtaką miesto susisiekimo sistemai, kadangi jis nepraeina per miesto teritoriją, tačiau sudaro palankias sąlygas vystyti Plungės miesto transporto aptarnavimo infrastruktūrą, steigti logistikos centrus, palaikyti bei plėtoti transportinius ryšius su Latvijos Respublika.

Geležinkelio linija Šiauliai–Klaipėda, kartu su magistraliniu keliu A11 Šiauliai–Palanga sudaro integruotą transporto koridorių praeinantį palei Plungės miestą. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane numatyta modernizuoti šią geležinkelio liniją. Susisiekimo sistemos vystymas sąlygos didesnes galimybes Plungės miesto ekonominei plėtrai.

Plungės miesto susisiekimo sistema yra integruojama į visos Lietuvos susisiekimo sistemą ir per ją į Europos Sąjungos transporto tinklą.

Vienas iš pagrindinių veiksnių, lemiančių Plungės miesto susisiekimo sistemos darbą yra automobilizacijos lygis, kuris įtakoja gyventojų kelionės būdo pasirinkimą ir būtiną infrastruktūros plėtrą. Plungės mieste automobilizacijos lygis 2015 m. turėtų pasiekti 540 automobilių 1000 gyventojų (6.1 pav.).

6.1 pav. Perspektyvinis automobilizacijos lygis Plungės mieste

Ateityje miesto gatvių tinklas ir geležinkelių stotis Plungėje turi būti modernizuojama, geriau pritaikant vietiniams ir tarptautiniams vežimams.

Pirmaeilis uždavinys yra sutvarkyti Plungės miesto pagrindines gatves įrengiant šaligatvius, sutvarkant važiuojamąsias gatvių dangos dalis, sudaryti palankesnes susisiekimo sąlygas gyventojus aptarnauti viešuoju transportu, palengvinti moksleivių keliones į mokyklas. Dviračių takų plėtra miesto teritorijoje, techninių eismo reguliavimo priemonių panaudojimas minimuos neigiamą transporto poveikį Plungės miesto aplinkai ir gyventojams.

Didinant viešojo transporto vaidmenį Plungės miesto susisiekimo sistemoje ir suteikiant prioritetą šiai transporto rūšiai reikia racionalizuoti ir plėsti dabar eksploatuojamus 3, 7, 8, 8A autobusų maršrutus, mažinant jų eismo intervalus ir kelionės trukmę, modernizuojant viešojo transporto priemones bei gerinant informacinę sistemą;

Plungės miesto susisiekimo sistemos ir transporto infrastruktūros plėtros pagrindiniai uždaviniai:

1. Miesto gatvių ir dviračių takų tinklo tobulinimas ir vystymas.
2. Eismo sąlygų gerinimas miesto centre.
3. Automobilių stovėjimo aikštelių įrengimas miesto centre.
4. Viešojo transporto vystymas.
5. Eismo įvykių skaičiaus mažinimas techninėmis priemonėmis.
6. Eismo reguliavimo ir valdymo priemonių įdiegimas.

Vystant subalansuotą transporto sistemą, Plungėje reikia maksimaliai išnaudoti turimą transporto infrastruktūrą, mažinti neigiamą poveikį aplinkai ir didinti vežimų greitį, operatyvumą bei gerinti kitus transporto kokybinius rodiklius.

SPRENDINIAI

Reikia tobulinti Plungės miesto susisiekimo infrastruktūrą, eliminuojant tranzitinį transportą iš miesto centro teritorijos, vystant traukos objektus atitinkantį transportinį aptarnavimą, plėtojant biotransporto infrastruktūrą. Mažinant neigiamą transporto poveikį, gatvių apkrovimą, transporto taršą bei avaringumą, Plungėje tikslinga įrengti miesto centro apvažiavimą vakarinėje dalyje, kuris eitų Pramonės, Stoties gatvėmis link Klaipėdos miesto.

Plungės transporto esamos infrastruktūros tobulinimas ir naujos infrastruktūros kūrimas yra vienas iš miesto ekonomikos ilgalaikio augimo pagrindų, kuris leistų pasinaudoti palankia miesto geografine padėtimi.

Plungės bevariklio transporto trasos turi sujungti gyvenamąsias ir rekreacines vietas, priemiesčius su miesto transporto sistema.

Perspektyvoje labai svarbu pagerinti Plungės transporto infrastruktūros būklę, padidinti gatvių tinklo laidumą, pritaikyti ją augančiam automobilių eismui bei miesto gyventojų poreikiams.

Per Plungės miestą eina Europos transporto IX geležinkelių koridoriaus atšaka IX B - linija nuo valstybės sienos su Lenkija per Vilnių, Kaišiadoris, Šiaulius, Telšius į Klaipėdą, kurios bendras ilgis 412,4 km (Plungės rajone – 31,0 km). Kadangi šia linija pervežama daugiausia krovinių, todėl yra būtina didinti traukinių eismo laidumą, saugumą, mažinti eismo valdymo išlaidas. Pagal geležinkelių plėtros planą iki 2015 m. turi būti nutiestas antrasis bėgių kelias Radviliškio – Klaipėdos linijoje. Ateityje Plungės geležinkelio stotyje krovinių turi daugėti, o taip pat bus plečiamas keleivinių traukinių eismas.

Lietuvos transporto sistemos ilgalaikėje iki 2025 metų plėtros strategijoje yra numatomas geležinkelių transporto koridorių bei su jais susijusių geležinkelių stočių modernizavimas ir rekonstravimas. Per Plungės miestą einančioms geležinkelių linijoms yra numatomi infrastruktūros plėtros sprendimai, jų modernizavimo ir plėtros priemonės:

- 1) linijos rekonstrukcija ir modernizavimas pagal AGC reikalavimus 120 -160 km/h greičiui, įskaitant antrųjų kelių statybą ir signalizavimo sistemos modernizavimą (2010 – 2015 m. ir po 2015 metų);
- 2) geležinkelio linijos Šiauliai – Klaipėdą einančios per Plungės miestą elektrifikavimas po 2015 metų.

Perėjimo per geležinkelį būdą ir eiliškumą reikalinga spręsti specialiuoju Plungės miesto gatvių tinklo plėtros planu, panaudojant perspektyvinį miesto transporto eismo modeliavimą ir padėties vertinimą.

Šių sprendinių įgyvendinimui reikalinga atlikti:

1. Paprūdžio gatvės rekonstrukciją (planuojama C1 kategorija) – Vytauto gatvės transporto srautams nukrauti.

SPRENDINIAI

2. Įrengti vakarinį miesto centro apvažiavimą esamomis gatvėmis nuo kelio Šiauliai – Palanga, įjungiant į jį Lentpjūvės g., Pramonės g., Birutės g. (planuojama B1 kategorija) skirtas sunkiajam transportui ir patogesniai susisiekimui tarp atskirų miesto rajonų.
3. A. Jucio g. – Laisvės g. – Vandentiekio g. rekonstrukciją (planuojama C1 kategorija) ir Vandentiekio g. tęsinys, Lentpjūvės gatvės atkarpa per buvusių kareivinių teritoriją skirta eismo intensyvumui miesto centre sumažinti.
4. Įrengti tunelį lengviesiems automobiliams S. Dariaus ir S. Girėno g. ir geležinkelio sankirtoje.
5. Nutiesti tiltą per Babrungo upę Vandentiekio g. tęsinyje.
6. Numatyti naujus D kategorijos gatvės planuojamos plėtros teritorijų susisiekimui.
7. Išsaugoti istoriškai susiklosčiusį gatvių tinklą ir pagerinti miesto gatvių kokybę.
8. Pagerinti aplinkinių teritorijų susisiekimą su miesto centru.
9. Sumažinti transporto gaištis Plungės pagrindinėse gatvėse ir sankryžose.
10. Pagerinti pėsčiųjų ir dviratininkų eismo sąlygas mieste ir saugumą, diegiant eismo saugumo priemones.
11. Mažinti transportinį triukšmą ir aplinkos taršą.

Tikslinga racionaliai tobulinti ir plėsti Plungės miesto gatvių tinklą, kuris praleistų perspektyvinius transporto srautus. Svarbu pagrindinėms gatvėms suteikti atitinkamus kategorijas ir iki jų lygio rekonstruoti gatvių techninius parametrus.

Siūlomos gatvių kategorijos

B2: Kulių g., J. Tumo-Vaižganto g., S. Dariaus ir S. Girėno g., Žemaitijos g., Stoties g., Pramonės g.

C1: A. Jucio g., Laisvės g., Vandentiekio g. projektuojamas Vandentiekio g. tęsinys per upę, geležinkelį ir kareivinių teritoriją, įsikertant į S. Dariaus ir S. Girėno g. (rytinis centro apvažiavimas), Birutės g. – projektuojama Paprūdžio g. rekonstrukcija.

C2: Telšių g., Rietavo g., Lentpjūvės g., Vytauto g.

Plungės miesto susisiekimo sistemos plėtros sprendinių prioritetai numatomi atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos bendrojo plano sprendinius, Ilgalaikės Lietuvos transporto sistemos plėtros strategijos prioritetus, kitų strateginių planų bei sektorinių programų numatomas priemones, o taip pat remiantis rengiamos Telšių apskrities susisiekimo sistemos esamos būklės analizės išvadomis, infrastruktūros vystymą skatinančių veiksnių tendencijomis bei prognozėmis.

6. PLUNGĖS MIESTO INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

6.1. Įvadas

Plungės miesto bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies sprendiniai parengti remiantis šio bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros esamosios būklės analizės ir koncepcijos išvadomis, ir suderinti su šiais aukštesnio lygmens teritorijų planavimo ir strateginiais dokumentais:

- Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu (Žin., 2002, Nr.110-4852);
- rengiamo Telšių apskrities teritorijos bendrojo plano koncepcija, parengta 2006 metais;
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija (Žin., 2002, Nr. 113-5029);
- Valstybine aplinkos apsaugos strategija (Žin., 1996, Nr. 103-2347);
- Nacionaline darnaus vystymosi strategija (Žin., 2003, Nr. 89-4029);
- Nacionaline energetikos strategija (Žin., 2007, Nr. 11-430);
- Vandentvarkos ūkio (vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo) plėtros strategija (Žin., 2005, Nr. 8-245);
- Valstybiniu strateginiu atliekų tvarkymo planu (Žin., 2007-11-27, Nr. 122-5003);
- Lietuvos Respublikos sveikatos programa (Žin., 1998, Nr. 6-1842);
- Lietuvos nacionaline visuomenės sveikatos priežiūros strategija (Žin., 2001, Nr. 66-2148);
- Plungės rajono strateginiu plėtros planu 2002-2010 metams.

Plungės miesto teritorijoje galimos dvi inžinerinės infrastruktūros plėtros alternatyvos:

- 1) teritoriškai prioritetizuota plėtra (bendrajame plane siūloma alternatyva);
- 2) teritoriškai neprioritetizuota plėtra.

Tuo atveju, jei bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies sprendiniai nebūtų įgyvendinami, vyktų nereguliuojama ar menkai reguliuojama infrastruktūros plėtra. Plungės miesto teritorijoje įgyvendinant bendrajame plane suformuluotas inžinerinės infrastruktūros vystymo koncepcijos nuostatas ir sprendinius būtų užtikrinamas sistemingas palaipsnis infrastruktūros vystymas. Prioritetizuota plėtra sudarys sąlygas optimaliam inžinerinės infrastruktūros planavimui, įvertinant ateities poreikius, efektyvesniam finansinių išteklių panaudojimui, minimaliam neigiamam poveikiui aplinkai.

Plungės miesto bendrajame plane įvertinti esamų centralizuotų sistemų pajėgumai, prie sistemų prijungtų vartotojų esami poreikiai ir nustatytas centralizuotų sistemų turimas rezervas.

SPRENDINIAI

Nustatyta, kad esamos inžinerinės sistemos turi perteklinių pajėgumų, kurie gali būti panaudoti naujiems vartotojams prijungti.

Bendrojo plano sprendiniai neturėtų riboti inžinerinės infrastruktūros plėtros – esant pagrįstam poreikiui (pvz., siekiant gerinti inžinerinių paslaugų kokybę, didinti planuojamos teritorijos konkurencingumą, mažinti neigiamą poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai), gali būti įrengiami ir objektai, nepažymėti bendrojo plano sprendinių brėžinyje. Visų planuojamų objektų teritorijos turėtų būti tikslinamos žemesnio lygmens teritorijų planavimo ir/ar projektavimo metu.

Plungės miesto teritorijos bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros grafiniai sprendiniai pateikti inžinerinės infrastruktūros sprendinių brėžinyje.

6.2. Vandentieka ir vandenvala

Visi numatomi inžineriniai objektai yra pažymėti Plungės miesto bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendinių brėžinyje. Plungės miesto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sprendiniai yra šie:

1. Vandentiekos ūkio sistemos išplėtimas numatomas į šias teritorijas: vakarinėje miesto dalyje – P. Juodišiaus, P.Plechavičiaus, Mažosios Lietuvos ir Šv. Vincento gatvių rajone, centrinėje dalyje – Biliūno g., Laisvės al. rajone ir Žemaitės, Vingio, R. Genio g. rajone, rytinėje miesto dalyje – Medingėnų, Klevų g. rajone ir Paupio, Telšių, Kepyklos ir Ramunių g. rajone, šiaurinėje dalyje – Atlanto, Antanavičių, S. Riaubos, Beržoro g. rajone ir Babrungo gyvenamajam kvartale. Taip pat planuojama įrengti 1 III kėlimo vandentiekio siurblinę. Ji bus įrengta šiaurinėje miesto dalyje Atlanto, Antanavičių, S.Riaubos, Beržoro g. rajone. Šie darbai Plungės mieste bus įgyvendinti pagal Nemuno žemupio investicinį projektą.
2. Vandenvalos sistemų plėtra numatoma šiose teritorijose: vakarinėje miesto dalyje – P. Juodišiaus, P.Plechavičiaus, Mažosios Lietuvos ir Šv. Vincento gatvių rajone, centrinėje dalyje – Biliūno g., Laisvės al. rajone ir Žemaitės, Vingio, R. Genio g. rajone, Minijos g. ir Telšių skersgatvio rajone, rytinėje miesto dalyje – Medingėnų, Klevų g. rajone ir Paupio, Telšių, Kepyklos ir Ramunių g. rajone, šiaurinėje dalyje – Atlanto, Antanavičių, S.Riaubos, Beržoro g. rajone ir Babrungo gyvenamajam kvartale. Taip pat planuojama įrengti 9 nuotekų siurbles. Jos bus įrengtos P.Plechavičiaus, Medingėnų, Paežerių, Dariaus ir Girėno, Vingio gatvėse, Laisvės alėjoje ir Kepyklos, Ramunių, Telšių ir Paupio gatvių rajone. Šie darbai Plungės mieste bus įgyvendinti pagal Nemuno žemupio investicinį projektą.

SPRENDINIAI

3. Rezervuoti teritorijas Nemuno žemupio investiciniame projekte numatytiems vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų rekonstrukcijos darbams įgyvendinti.
4. Vandentiekio ir nuotekų šalinimo sistemas rekomenduojama įrengti Tulpių, Pabrėžos, Žilvyčių gatvių rajone, Kalniškių, Miškų, Žaliakalnio ir Varpo gatvių, Žemaitės, Kranto, Vingio, Brastos gatvių, Margirio Truikių, P. Mantvydo gatvių, Notės, Šamelės, Luknos, Pietvės gatvių rajonuose.
5. Siūloma Plungės miesto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą išplėsti į Priesalių, Kaušėnų, Macenių, Babrungo, Jovaišiškės gyvenvietes. Minėtų gyvenviečių infrastruktūrą apjungus su Plungės miesto tinklais, vandenvietes rekomenduojama palikti kaip rezervines vandenvietes. Plungės miesto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų plėtra yra numatoma Plungės rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros specialiajame plane (turi būti parengtas iki 2008 birželio 30 d.).
6. Plungės miesto nuotekų valymo įrenginiai turi būti renovuoti, reikalinga įdiegti azoto ir fosforo valymo įrangą.
7. Likviduoti visus nenaudojamus gręžinius iki 2008 m. pabaigos.
8. Plungės mieste priešgaisrinio vandentiekio sistema turi atitikti jai keliamus reikalavimus.
9. Plungės miesto lietaus nuotekų sistemą renovuoti ir plėsti. Lietaus nuotekų sistemų renovavimo ir naujų tinklų klojimo darbus reikia derinti su kelių, gatvių rekonstrukcijos darbais. Reikalinga įrengti lietaus nuotekų valymo įrenginius – sėsdintuvus, naftos gaudykles ir kt. Tikslios teritorijos kuriose bus klojami nauji tinklai ar įrengiama kita inžinerinė įranga bus nustatyta žemesnio lygmens planavimo ar projektavimo metu.

6.3. Atliekų tvarkymas

Plungės miesto atliekų tvarkymo infrastruktūros sprendiniai:

1. Komunalinių atliekų surinkimo aikštelių kiekis turi tenkinti poreikius. Įrengiant naujas konteinerines aikšteles reikia laikytis jų įrengimą reglamentuojančių Lietuvos Respublikos teisės dokumentų bei Plungės rajono savivaldybės priimtų nutarimų, Plungės rajono atliekų tvarkymo plano reikalavimų.
2. Plungės mieste įrengti atliekų priėmimo punktą. Šio punkto projektinis pajėgumas numatomas 100 m³ atliekų per metus. Šiame punkte iš gyventojų nemokamai bus surenkamos stambiagabaritės, elektronikos atliekos, antrinės žaliavos, naudoti netinkamos padangos bei pavojingos buities atliekos.
3. Pavojingos atliekos bus surenkamos įrengtame pavojingų atliekų surinkimo punkte. Nuo 2010 metų numatomas butyje susidarančių pavojingų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu.
4. Antrinių atliekų surinkimo aikštelės turi būti įrengtos pagal Valstybinio atliekų tvarkymo plano nuostatas:
 - daugiabučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų konteinerių aikštelę 800 gyventojų, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;
 - individualių namų rajonuose, sodų ir garažų savininkų bendrijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio rajono ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose.
5. Plungės rajono atliekų tvarkymo plane numatyta, kad atliekų tvarkytojai turėtų teikti viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas už mažiausią kainą, užtikrinančią priimtina paslaugų teikimo lygį, atsižvelgiant ne tik į ekonominius, patogumo naudotojams, bet ir aplinkosaugos bei higienos reikalavimus.
6. Patartina parengti komunalinių atliekų surinkimo požeminių konteinerių išdėstymo Plungės mieste specialųjį planą. Toks atliekų surinkimo būdas yra aplinkosauginiu ir higienos požiūriu yra „draugiškesnis“ aplinkai. Tai ne tik pagerintų vizualinį miesto vaizdą, bet ir padėtų sumažinti potencialią taršą.

6.4. Šilumos ūkis

Šilumos ūkio infrastruktūros vystymo Plungės mieste sprendiniai:

1. Siekiant, kad šilumos vartotojai Plungės mieste būtų aprūpinami šiluma mažiausiomis sąnaudomis ir neviršijant didžiausio leidžiamo poveikio aplinkai, įgyvendinti Plungės rajono savivaldybės tarybos 2006 m. rugsėjo 28 d. sprendimu Nr. T1-9-211 patvirtintas Šilumos ūkio modernizavimo ir plėtros programos nuostatas.
2. Parengti specialųjį šilumos ūkio planą Plungės miesto teritorijai.
3. Renovuojant centralizuoto šilumos tiekimo sistemoms šilumą gaminančias katilines, įvertinti elektros ir šilumos gamybos bendrame cikle (kogeneratorių įrengimo) galimybę. Vertinimo metu prioritetą teikti Plungės miesto V. Mačernio ir Telšių gatvėse esančiom katilinėm.
4. Šilumos gamybai naudoti įvairių rūšių energijos išteklius: atsinaujinančius ir vietinius išteklius, komunalines atliekas, atliekinę šilumą, biokurą.
5. Palaipsniui renovuoti senas šilumos trasas, siekiant didinti šilumos tiekimo patikimumą ir mažinti šilumos nuostolius trasose.
6. Energijos vartojimo efektyvumui pastatuose didinti:
 - atlikti iki 1990 metų statytų ir nerenovotų biudžetinių įstaigų pastatų auditus ir pagal auditų rekomendacijas renovuoti pastatus, kiek įmanoma, pasinaudojant finansine parama;
 - rengti informacines kampanijas apie taupaus energijos išteklių vartojimo naudą ir taupymo priemones;
 - skatinti daugiabučių namų bendrijų kūrimąsi.
7. Planuojant naujas tankiai užstatytas vietas, jose turi būti rezervuojamos komunikaciniams koridoriams skirtos teritorijos, atsižvelgiant į galimybę šiose vietovėse plėtoti centralizuota šilumos tiekimo sistemą. Skatinti šių sistemų įrengimą ar plėtrą teritorijose, kuriose tiekti šilumą centralizuotai naudinga ekonominiu ir ekologiniu požiūriu. Įvertinti centralizuoto šilumos tiekimo naudingumą daugiaaukštei statybai numatytame A. Jucio, I. Končiaus, V. Lingio gatvėmis ribojamame kvartale.
8. Išlaikyti esamų ir planuojamų šilumos tiekimo tinklų apsaugos zonas. Šalia kelių/gatvių rezervuoti teritorijas naujiems komunikaciniams koridoriams ir jų apsaugos zonoms, jei būtų tankinami ar plečiami šilumos tiekimo tinklai.

6.5. Gamtinių dujų tiekimas

Gamtinių dujų tiekimo infrastruktūros vystymo Plungės mieste sprendiniai:

1. Išlaikyti miesto skirstomojo dujotiekio tinklų schemą kokia yra šiuo metu. Naujų skirstomųjų dujotiekių statybą numatyti įvertinus ekonominį pagrįstumą, potencialių vartotojų skaičių ir jų poreikius, ekonominius, finansinius rodiklius.
2. Planuojant naujas užstatytas vietas, jose turi būti rezervuojamos komunikaciniams koridoriams skirtos teritorijos, atsižvelgiant į galimybę šiose vietovėse plėtoti gamtinių dujų skirstymo tinklus. Skatinti šių sistemų įrengimą ar plėtrą teritorijose, kuriose tiekti gamtines dujas naudinga ekonominiu ir ekologiniu požiūriu. Rezervuoti teritorijas komunikaciniams koridoriams vakarinėje miesto dalyje - Pramonės prospekto rajone, Šiaurinėje miesto dalyje - Lentpjūvės ir Laukų gatvių rajone ir Pietinėje miesto dalyje – Žaliakalnio, Medingėnų ir Rietavo gatvių rajone.
3. Saugiam gamtinių dujų tinklų ir įrenginių eksploatavimui bei dujų tiekimo patikimumo užtikrinimui:
 - Nustatyti 500 m sanitarinės apsaugos zoną Plungės dujų skirstymo stočiai pagal LR sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. V-586 patvirtintas „Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklės“. Sanitarinės apsaugos zonos dydis gali būti tikslinamas (mažinamas arba didinamas), atliekant poveikio visuomenės sveikatai ir aplinkai vertinimą. Plungės rajono savivaldybės administracija ir Telšių visuomenės sveikatos centras vykdo šios sanitarinės apsaugos zonos įgyvendinimo kontrolę.
 - užtikrinti specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų laikymąsi;
 - laikytis visų gamtinių dujų tiekimo tinklų įrengimo ir eksploatavimo reikalavimų galiojančių teisės aktų numatyta tvarka.
 - Vietovėse prie magistralinių dujotiekių turi būti ribojamas užstatymo intensyvumas atstumu po 200 m į abi puses nuo esamų magistralinių dujotiekių ašies. Plungės rajono savivaldybės teritorijoje magistraliniai dujotiekiai suprojektuoti ir pastatyti pagal pirmos vietovės klasės reikalavimus. Šioje vietovės klasėje galimas pastatų, skirtų žmonėms būti, neturi viršyti 10 pastatų 1600 m išilgai vamzdyno ašies.

6.6. Elektros energijos tiekimas

Plungės miesto elektros tiekimo infrastruktūros vystymo sprendiniai:

1. Panaudoti esamus miesto elektros energijos skirstomuosius tinklus tolimesnei Plungės miesto plėtrai. Išlaikyti esamų ir planuojamų elektros tinklų ir įrenginių apsaugos zonas.
2. Rekonstruojant orinius elektros tiekimo tinklus, įvertinti galimybę tinklus pakloti po žeme, nes tai sudarytų sąlygas elektros tiekimo patikimumui ir saugumui didinti. Naujai užstatomose teritorijose elektros tiekimo tinklus, kai tai techniškai pagrįsta, kloti po žeme.
3. Kur reikia, plėsti ir/ar rekonstruoti miesto 10 ir 0,4 kV įtampos požeminį kabelinį tinklą. Tinklo plėtra nukreipta į naujai užstatomas teritorijas. Išilgai požeminių elektros kabelių linijų turi būti apribotos žemės juostos vertikaliomis plokštumomis, esančiomis abiejose linijos pusėse nuo kabelių linijų konstrukcijų kraštinių taškų, 1 metro pločio, o iki statinių pamatų – 0,6 metro atstumu. Rekomenduojama kabelinius požeminius tinklus projektuoti šalia gatvių.
4. Atsiradus poreikiui rekonstruoti ir/ar įrengti naujas 10/0,4 kV transformatorines pastotes. Naujai statomų transformatorinių pastočių vieta ir galia turi būti kruopščiai parinkta ir artima visų prie jos prijungtų vartotojų skaičiuojamųjų elektros apkrovų centrui. Aplink 10/0,4 kV transformatorines pastotes turi būti apriboti žemės plotai ir erdvė virš jų vertikaliomis plokštumomis mažiausiai 10 metrų bet kuria kryptimi.
5. Rekonstruoti esamas gatvių apšvietimo sistemas mieste. Gatvių apšvietimui numatyti elektros energiją tausojančių priemonių įdiegimą. Kur nėra gatvių apšvietimo – jį numatyti įrengti. Gatvių apšvietimą įrengti vadovaujantis apšvietimo įrenginių įrengimo taisyklėmis.
6. Skatinti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą energijos gamybai, laikantis teisės aktuose nurodytų reikalavimų.

6.7. Telekomunikacijos ir ryšiai

Telekomunikacijų ir ryšių infrastruktūros vystymo Plungės mieste sprendiniai:

1. Išlaikyti esamą fiksuotojo ryšio infrastruktūrą ir ją plėsti į naujas tankiai užstatomas teritorijas.
2. Derinant teritorijų planus, naujiems komunikaciniams koridoriams numatyti teritorijas šalia kelių/gatvių. Apsaugos zonos dydis turi būti numatytas, vadovaujantis 2005 birželio 10 d. Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus įsakymu Nr. 1V-562 „Dėl Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“.
3. Rezervuoti iki 100 m² žemės sklypus planuojamiems mobiliojo ryšio bokštams. Planuojamų bokštų vietos, pažymėtos bendrojo plano brėžinyje, yra preliminarios ir tinkamų vietų bokštams statyti paieška bus vykdoma vieno kilometrų spinduliu.
4. Plėsti viešųjų interneto prieigos taškų tinklą. Svarbu, kad nauji taškai būtų diegiami labiausiai lankomose visuomeninės paskirties įstaigose.